Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ

Poveşti nemuritoare

51

Coperta:
CARMEN STĂNESCU

© EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Poveşti nemuritoare, 51, 1999

Toate drepturile aparţin Editurii Ion Creangă. Reproducerea integrală sau parţială a textului este interzisă şi va fi pedepsită conform legii.

ISBN 973-25-0605-9

EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Piaţa Presei Libere, nr. 1
Sector 1, Bucureşti
Tel.: 222 32 54
Fax: 224 46 11
ROMÂNIA

tYGRI book

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREŞTI, 1999

Fata cea frumoasă

A FOST ODATĂ un om foarte bogat; şi avea omul ăsta o nevastă nemaipomenit de frumoasă, parcă era un luceafăr. Şi mai avea şi-o fată, *la rândul ei la fel de frumoasă ca soarele* – leită-poleită maică-sa.

Într-o zi, nu se ştie cum veni vremea de dădu o boală rea peste mama fetei şi, după ce boli cam vreo şase săptămâni, muri. Se întâmplă însă ca, după aceasta, omul cel bogat să se îndrăgostească tocmai de fiică-sa şi se hotărî s-o ia de nevastă, că alta mai frumoasă decât ea nu mai găsise. Biata fată, ca să scape de astă urgie ce căzuse din senin pe capul ei, se duse la o babă din sat, să-i spună ce trebuie să facă. Baba, mirată de cele auzite, îi spuse că altceva nu-i de făcut, decât să fugă pe ascuns de acasă.

A doua zi, fata se trezi înainte de cântatul cocoşilor, luă ceva bani şi merinde cu sine şi plecă încotro văzu cu ochii.

Merse ea ce merse şi întâlni nişte muncitori care făceau oameni de lemn; cumpără unul şi se ascunse în el ca să nu dea de ea tată-său de s-o lua după ea ş-o ajunge-o. Apoi mai merse o bucată de drum, până ce, ostenind, se rezemă de zidul unui palat împărătesc.

Feciorul împăratului acelui ţinut tocmai pleca la plimbare şi, când ieşi din curte, dădu cu ochii de omul de lemn în care era fata vârâtă.

– Ce bâzdâganie să fie aia d-acolo? întrebă el pe oamenii care-l însoţeau.

Se uitară ei, se uită şi el, o învârtiră, o suciră... nu-i dădură de căpătâi.

Văzând aşa, feciorul de împărat porunci să ia omul de lemn d-acolo şi să-l bage într-o odaie. Şi plecă să-şi vază de plimbare.

O puseră pe fată, din întâmplare, alături de cămara unde mânca împăratul; noaptea, fata ieşea tiptil din omul de lemn şi dădea raită prin bucatele de prin dulapuri.

Azi aşa, mâine aşa, băgă de seamă împăratul că lipseşte din bucate mereu. Se gândi,

se suci, dar n-o brodi deloc, că cine să fie hoţul, până se hotărî feciorul său să păzească el într-o noapte să vază, doar de l-o prinde. Se ascunse deci chiar în seara aceea într-un colţ, şi peste noapte, când ieşi fata din omul de lemn şi veni să îmbuce ceva, sări şi puse mâna pe ea.

Când o văzu feciorul de împărat cât era de frumoasă... îi şi sfârâi inima!

– Măi fată, da' de unde şi cum ai ajuns în omul ăsta de lemn? o întrebă el.

– Uite aşa şi aşa, zise fata spuindu-i toată întâmplarea cu tată-său.

– Lasă că te scap eu de el, mai zise feciorul de împărat, că te iau eu de nevastă.

Ş-o şi luă.

Trecuse mai bine de un an la mijloc, fata cea frumoasă avea doi copii gemeni de la feciorul împăratului, care se jucau întruna cu două mere de aur, şi erau aşa de frumoşi că se minuna lumea, văzându-i.

În vremea asta, tatăl ei o căută mereu şi, în sfârşit, se întâmplă de ajunse şi la palatul în care sta dânsa cu bărbatu-său şi ceru sălaş. Îl primiră

cu dragă inimă, că doară români erau, şi la român, ştii, pururea găseşte drumeţul sălaş; dar când dădură cu ochii unul de altul, tată-său cu fii-sa, parcă le trecu câte un fier ars prin inimă, dar se făcură a nu se cunoaşte.

Se ospătară ei cu toţii, băură şi se duseră fiecare în odaia lui, să se culce.

Peste noapte, tatăl fetei se dădu jos încet din pat, scoase un cuţitaş din buzunar şi se duse de ucise copilaşii fiică-si, ăi cu merele de aur şi frumoşi de se minuna o lume de ei. Apoi se întoarse de se culcă la loc, după ce vârî cuţitul plin de sânge în teaca de la brâul fiică-si, că p-atunci cică şi femeile şi bărbaţii aveau cuţite la brâu.

A doua zi, când se treziră, se strânseră cu toţii în odaie şi începură a vorbi mai de una, mai de alta. Dar muma împăratului, văzând că nu se mai trezesc copiii, zise:

– Maică, ia vedeţi coconaşii ăi frumoşi, ce să fie de nu s-au trezit până-n vremea asta, că ei se scoală dis-de-noapte?

Se duse noră-sa să vază, dar când dădu cu ochii de ei plini de sânge şi morţi ca toţi morţii, dădu un ţipăt şi căzu jos leşinată.

– Cine să-i fi omorât? întrebă feciorul de împărat.

Altul n-avea cine, decât omul cel străin. Puseră mâna pe el şi-l osândiră să-l omoare cu pietre.

– Mă osândiţi, de osândit, zise el, da' eu nu sunt vinovat. Şi drept dovadă, căutaţi pe toţi de primprejur, şi al cărui cuţit o fi plin de sânge, ăla e vinovatul, da' eu nu.

Împăratului i se păru că bine zice omul şi porunci să scoată toţi cuţitele din teacă, şi bărbaţi şi femei, câţi erau acolo.

Când îl scoase biata noră-sa, cuţitul – plin de sânge închegat.

– Ei, vedeţi cine i-a omorât? zise tatăl ei. Vedeţi cum aruncaţi năpasta pe capul meu!

– Nu i-am omorât eu, săraca de mine, Doamne! se văita biata femeie.

Dar cine s-o crează? O osândiră să-i scoată ochii, să-i scoată şi p-ai unui măgar şi, călare pe el, să-i dea drumul s-o ducă să se prăpădească. Şi cum hotărâră, aşa şi făcură. Îi scoaseră ochii, o puseră călare pe un măgar orb şi-i duseră într-o pădure de-i lăsară acolo, să-i mănânce p-amândoi fiarele sălbatice.

Dacă rămaseră acolo singuri, ce s-auză fata? Pe măgar, că-i vorbea în chipul următor:

– Stăpână! Pe mine să ştii că m-ajunge moartea să mor la un lac. Cum oi cădea, să te pui cu unghiile, cu dinţii, cu ce-i putea, să-mi spargi burta, să-mi scoţi măruntaiele şi să le arunci ş-apoi să te culci înăuntru... c-apoi...

Apoi nu mai putu spune bietul măgar nimic, că ajunseseră la lac şi el căzu jos mort.

Cum căzu, fata nu pierdu vremea şi făcu aşa cum o învăţase măgarul; se culcă şi dormi toată noaptea în burta lui, iar a doua zi, când se deşteptă, rămase pironită locului de uimire: se afla în nişte case ce se învârteau după soare, ochii îi erau la locul lor buni, teferi, iar într-un pat se jucau copiii ei cu merele de aur.

Masa se punea singură, lingurile, furculiţele vorbeau ca oamenii pământeni, şi erau acolo grădini, flori de tot soiul, frumuseţi nenumărate, în sfârşit de toate din belşug, de nu ştia biata fată, visa ori deşteaptă era!

Trecuse vreme îndelungată la mijloc. Într-o zi, umblând la vânat prin pădure, feciorul împăratului împuşcă o prepeliţă şi se mira cum s-o

frigă, că-i era o foame de-i scăpărau ochii în cap, când se pomeni că-i sclipeşte ceva înaintea ochilor. Se uită... iar se mai uită...

„Ce să fie? Că eu de câte ori am venit p-aici prin pădure – şi am venit de multe ori, slavă Domnului – ăst palat nu l-am văzut! se gândi el. Parcă n-ar fi lucru curat... la te uită cum se-nvârteşte după soare!..."

– Mă, zise apoi către un slujitor care era cu el, dă o fugă la ăl palat şi fă-te a te ruga să te lase să frigi prepeliţa asta şi uită-te de vezi cine stă acolo şi cum şi ce fel!

Plecă sluga cu prepeliţa în mână, intră în casă şi acolo dădu de o femeie frumoasă ca soarele.

– Ce vrei, omule? îl întrebă ea.

– Sărut mâna, cucoană... Sunt cu stăpânumeu, fecioru-mpăratului din acest ţinut, şi m-a trimis, auzi, să frig prepeliţa asta aci la dumneavoastră, că cică i-e foame!

– Cu dragă inimă; pune-o colo în frigare şi frige-o, zise cucoana şi-şi văzu de mâncare, că era la masă.

Bietul om puse s-o frigă, dar uită să mai vază de ea, s-o mai învârtească din când în când, c-auzi nişte oale la foc vorbind una cu alta.

Una zicea:

– Ce tot colcăieşti acolo aşa, c-o să dai pe dinafară; taci şi-ţi vezi de treabă!

– Taci tu, spurcăciune, nu vezi cât eşti de netrebnică... Eu, să fiu ca tine, nici n-aş mai vorbi; te ţine şi pe tine acolo pentru leşie!

Dincolo, la masă, iar, cineva poruncea de zor lingurilor ce să facă, şi ele răspundeau:

– Ascultăm, vătafe!

Şi sluga, tot uitându-se şi minunându-se, rămase cu ochii căscaţi acolo şi când se trezi din uimirea lui, prepeliţa se arsese p-o parte. O luă şi aşa, sărută mâna cucoanei şi plecă.

– Ei, ai fript-o, mă? îl întrebă stăpânu-său cum îl văzu.

– Am fript-o, măria-ta, dar am cam ars-o! Şi cum să n-o arz, că era acolo o cucoană tare frumoasă şi nişte coconi se jucau cu mere de aur, şi cucoana strălucea ca soarele, de-ţi lua vederile, nu altceva! Şi, măria-ta, oalele vorbeau ca noi bunăoară... M-am minunat, să spui drept, ş-am uitat şi prepeliţă şi tot!

„Ei, se gândi feciorul de împărat, o fi taman biata nevastă-mea, cum aş vrea s-o văd."

Şi-şi făcu plan să vie a doua zi să vâneze ceva şi să se ducă el singur s-o roage să-l lase să frigă vânatul acolo, ca să poată vedea cine e, şi cum şi ce fel. Veni el a doua zi şi se întâmplă de împuşcă iar o prepeliţă şi se duse s-o frigă la palatul din pădure.

Nevastă-sa, că acum noi ştim bine că ea era, cum îl văzu de departe, cum învăţă pe vătaful lingurilor să se ascundă la el în cizmă, şi apoi îl primi bine pe feciorul împăratului şi-i dădu voie să-şi frigă vânatul. Iar întâmplându-se să fie tot la masă, îi zise să nu se mai căznească să frigă prepeliţa, ci să vie să mănânce cu ea.

El, cum auzi, mulţumi şi începu a mânca. Mâncă el, tot uitându-se la ea, mâncă până se sătură şi, după ce mai stătură de vorbă niţel, vru să plece. Dar nici n-apucă să facă doi paşi spre uşă şi unde începură lingurile şi toate alea de pe masă să ţipe şi să zbiere de-ţi lua auzul.

– Ce e? Ce aveţi de strigaţi aşa? le întrebă stăpâna casei.

– Ne-a furat vătaful, nu-l lăsa să plece!

– Ba eu n-am furat nimic! se apără feciorul de împărat.

– Ba ai furat, strigară lingurile supărate, ne-ai furat vătaful!

Bietul om nu ştia ce să zică; zise şi el să-l caute, dacă nu-l crede. Şi căută cucoana şi-i găsi vătaful lingurilor în carâmbul cizmei.

– Ei, vezi că l-ai luat! zise dânsa.

– Ba, zău, de l-am luat eu! răspunse bietul fecior de împărat, supărat peste poate.

– Ei, iacă, zise atunci cucoana, dându-se pe faţă, cum n-ai luat tu acum lingura, aşa n-am omorât eu copiii, şi voi mi-aţi scos ochii şi m-aţi părăsit în voia fiarelor sălbatice! Dar Dumnezeu a fost milostiv cu mine şi mi-a dăruit palatul ăsta din pădure şi pe copiii mei...

Se aruncară apoi unul în braţele celuilalt şi se sărutară şi p-o parte şi pe alta şi se împăcară. Iar după ce s-au împăcat, se duseră la curtea împărătească; aflând adevărul şi căindu-se pentru fapta sa, împăratul ăl bătrân lăsă puterea pe mâna fiu-său. De atunci încolo au trăit în pace şi în fericire.

Săracul cel norocos

A FOST ODATĂ, în vremurile de demult, doi fraţi: unul era bogat, trăia din belşug, căci nu ducea lipsă de nimic şi petrecea cum era mai bine: iar celălalt era sărac lipit pământului, că erau zile de mai nu punea pâine în gură, iar trupul îi era acoperit numai c-o zdreanţă, ş-aia plină de petice, de-ţi era mai mare mila să-l fi văzut, căci frate-său nici habar n-avea de el şi nici că vrea să ştie de trăieşte or ba.

Dar veni vremea de se gândi săracul să ceară milă de la frate-său; nu altceva, numai o bucată de pâine ş-un loc de culcuş, mai ales că nu le cerea degeaba. Îşi spunea săracul aşa: „Frate mi-e, oricum, tot oi mânca şi eu mai bine, oi dormi mai pe moale, şi încailea şi de muncesc, să ştiu că nu muncesc pentru un străin".

Şi dacă se gândi aşa, îşi luă dăsagii la spinare şi apucă înspre casa lui frate-său.

Merse el ce merse, nemâncat, intrându-i toţi ghimpii şi ţepile în picioare, lătrându-l toţi câinii şi dădu Dumnezeu de ajunse.

Dar bogatul nici nu vru să se uite la el; numai fiindcă îi trebuia un muncitor, îl luă pe el şi, necătând că sunt dintr-o mumă, îl puse la ce era mai greu şi nu-i dădea răgaz toată ziulica nici să mănânce cumsecade, de cădea, săracu, de-a-n-picioarele de oboseală; şi nu se mulţumi nici cu atât, căci, părându-i-se că tot nu munceşte îndeajuns, punea pe vătaf de-l mai şi silea şi-l mai şi altoia din când în când.

Bietul sărac o duse vreo câteva zile aşa, apoi îşi luă lumea în cap, că nu mai putea răbda; se duse încotro văzu cu ochii, să caute să dea peste norocul său, să vază de ce-i aşa împotrivă.

Şi se duse, şi trecu văi şi trecu dealuri şi ape şi păduri până iacă, la o răspântie, între patru dealuri, dădu de o mocirlă, iar în mocirlă un biet om muncea la noroi şi ţipa cât îl ţinea gura că nu mai poate.

– Da' ce munceşti aşa de greu, mă vere? îl întrebă săracul.

– Eu sunt norocul frăţine-tău şi muncesc pentru el, iar el se desfată în bogăţii, îi răspunse omul din mocirlă.

Săracul atunci îl întrebă:

– Nu care cumva ştii dumneata, omu' lui Dumnezeu, pe unde-o fi norocul meu, că vreau să-l găsesc, da' nu pot da peste el nici c-un preţ?

– Ei, vericule, răspunse omul din mocirlă, norocul dumitale e boier mare, petrece-n avuţii, iar dumneata, iacă, munceşti pentru el, până te trec sudorile şi tot degeaba, că tot îţi stă-mpotrivă. Dar de vrei să dai peste el, să te duci pe dealu-ăsta pân-oi vedea că se împreună cu alt deal; ai s-ajungi taman pe înserate; cum ajungi acolo, ai să dai d-un fag cu douăsprezece crăci; să te urci în el şi să stai deştept toată noaptea, c-acolo au să vie nişte hoţi să ascunză, sub o piatră la rădăcina fagului, banii de i-au furat ziua. Să taci mâlc şi s-asculţi bine ce vorbe zic ei, c-au două vorbe de zis, una când vor să dea piatra la o parte şi alta când vor s-o puie la loc; da' să bagi de seamă să ţii minte vorbele, ca să poţi dumneata, când or pleca ei, să dai piatra la o parte, să pui mâna pe ceva parale şi să te duci în satul de unde eşti, să trăieşti în pace cât ţi-o fi scris să mai trăieşti. În chipu-ăsta o să dai peste noroc.

Bietul sărac nu ştia cum să-i mulţumească omului de-i făcea atâta bine; îi venea să sară în

mocirlă şi să-l ia în braţe şi să-l sărute şi pe-o parte şi pe-alta; dar omul din mocirlă îl sfătui s-o pornească mai iute, c-apoi ajunge târziu şi-o da hoţii peste el.

Mulţumi deci săracul cum putu, şi-o porni. Şi se duse, după povaţa norocului lui frate-său, până ajunse taman pe înserate la fagul cel cu douăsprezece crăci, în care se şi sui.

Peste noapte iacă veniră hoţii şi aşezară o grămadă de saci cu bani la tulpina fagului. Apoi numai auzi săracul din vârful fagului cum zice unul: *Săi, piatră!*, şi văzu lespedea de la rădăcina copacului învârtindu-se în loc şi destupând o gaură în care sclipea aurul de-i lua ochii. Hoţii deşertară sacii, care erau plini de bănet şi de pietre nestemate; apoi acelaşi hoţ zise: *Vino, piatră!* Şi lespedea veni iar la loc.

Bietul sărac nu mai putea: şi de bucurie, că era să-i puie Dumnezeu mâna în cap, şi de teamă c-o uita vorbele alea de mişcau piatra din loc; dar dădu Dumnezeu de se făcu ziuă şi plecară hoţii până nu uită el vorbele; şi dacă plecară, se coborî repede din copac şi zise:

– Săi, piatră!

Piatra sări de la locul ei şi omul îşi încărcă dăsagii, vârî şi prin sân, băgă şi prin buzunare aur şi pietre nestemate... Apoi zise:

– Vino, piatră!

Şi lespedea veni singură la loc şi el o luă înapoi spre casă. Acolo îşi dură nişte case... ştii, palate, nu altceva, cumpără moşii şi, mergându-i din ce în ce mai bine, se îmbogăţi într-atât încât i se dusese vestea că era omul ăl mai bogat de prin părţile acelea; şi nu peste mult timp ajunse vestea bogăţiei lui şi la alde frate-său.

„ Iote, mă, Sărăcilă, se gândi frate-său când auzi, s-a pricopsit; ia să mă duc pe la el să vedem, nu-mi spune şi mie în ce chip şi-a agonisit atâta avuţie?..." Şi plecă.

Ajunse la frate-său şi, cum ajunse, începu a se da pe lângă el şi a-l linguşi până ajunse de-l întrebă. Ăsta, omul lui Dumnezeu, era bun la inimă, cum îl întrebă, cum îi spuse. Cum auzi acestea, se duse şi el la fagul cel cu douăsprezece crăci. Dar ştii... nu se prinde întotdeauna, că hoţii băgaseră de seamă lipsa banilor şi a nestematelor şi, lăsând întotdeauna câte unul din ei de pază, îl prinseră taman când îşi încărca buzunarele; şi nici una, nici două, îl omorâră.

Nu trecu mult după ce-l omorâră şi se hotărâră hoţii să calce pe Sărăcilă (c-aşa-i rămăsese numele, deşi acum era bogat). Acum toate bune, să se ducă... să se ducă, dar cum? Că Sărăcilă avea o grămadă de argaţi primprejur... Se socotiră să se vâre câţiva dintre ei în nişte burdufuri de brânză. Sărăcilă, când veniră la casa lui şi-i spuseră că au de vânzare brânză bună de burduf, căută să vază dacă e bună şi, arătându-i hoţii un burduf cu brânză bună, crezu că toate sunt aşa şi le plăti, ş-apoi le vârî în pivniţă.

Seara, având Sărăcilă oaspeţi la masă, trimise un argat în pivniţă să mai scoată niţel vin, că se isprăvise. Argatul se duse, scoase vin şi, când să plece, iacă unul dintre hoţi îi iese înainte şi-i cere să-i dea şi lui să guste; argatul nu stătu la gânduri şi-i dădu şi lui şi celorlalţi, că ieşiseră şi ceilalţi hoţi de mai erau şi-l înconjuraseră; apoi se întoarse argatul la stăpânu-său şi-i spuse ce se întâmplase, măcar că-l puseseră hoţii să jure că nu va spune.

Sărăcilă, auzind aşa, nu se sperie deloc, ci puse otravă în sticle şi-l mai trimise o dată, mai târziu, să scoată vin; cum îl văzură c-a scos iar

vin, hoţii cerură din nou şi el le dădu de-au băut cu toţii şi cu toţii crăpară.

Apoi Sărăcilă răsplăti îndeajuns pe argatul care-i scăpase viaţa şi aşa rămase el bogat pentru totdeauna.

Şi în chipul ăsta dovedit rămâne cum că de omul răbdător şi bun, când şi când, tot îşi aduce Dumnezeu aminte, iară ălui zgârcit şi hain la inimă îi răsplăteşte cândva după faptele lui.

Norocul şi nenorocul

A FOST ODATĂ, e mult d-atunci, a fost un împărat mare şi puternic. Şi era aşa de milostiv şi de drept, că venea lumea la el să le facă dreptate, de prin nouă împărăţii...

Împăratul era bogat şi în bogăţii, şi în copii. Ar fi fost fericit împăratul, dar ce făcu, ce drese – n-avu de lucru – se pomeni cu încă un copil pe lângă ăi doisprezece pe care-i avea.

– Hei, nevastă, e rău de noi; avem treisprezece copii. Rău număr! Încailea nu făcuşi doi gemeni... Trebuie să păţim noi ceva: ori o muri vreunul, ori cine ştie ce, că treisprezece e număr cu ghinion...

Parcă zisese într-un ceas rău, că de când se născu fata asta – că fată făcuse împărăteasa acum – din rău în mai rău o duse bietul împărat. Ba vrajbă între prieteni, ba boli, ba bătălii... ajunsese biata ţară, în vreo zece ani de zile, de-i plângeai de milă. Lumea gândeşte că, dacă e împărat, e fericit, dar nu ştie că, cu cât eşti de sus, cu atât şi neajunsurile sunt mai mari.

Pe bietul împărat îl durea inima de atâtea necazuri, căci era iubitor de supuşi şi drept, dar ce era să facă?... Tăcea şi el, că n-avea ce face. Dacă văzu că nu mai scapă ţara de necazuri, se hotărî să cheme pe toţi vracii şi înţelepţii din împărăţia sa şi să ţie sfat cu dânşii, cum că ce e de făcut. Dar nici ei nu se pricepeau; numai unul mai bătrân, când auzi de naşterea fetei, zise împăratului:

– Măria-ta, aici e buba. Copilu' ăla este pacoste şi pe capul ţării şi p-al dumitale, şi cum

să nu fie, dacă e al treisprezecelea! Dar, de!... noi să-ncercăm... du-te dumneata într-o noapte şi vezi cum dorm copiii, şi să-mi spui mie.

– Bine, răspunse împăratul, m-oi duce.

Şi, chiar în aceeaşi noapte, intră în vârful degetelor în cămara unde dormeau copiii. Toţi dormeau ca lumea, dar când ajunse la fata a mai mică, se minună: dormea cu genunchii la gură şi stârcită să ferească Dumnezeu! Ieşi împăratul din odaie şi toată noaptea nu închise ochii de necaz şi de mâhnire. A doua zi, venind bătrânul cel înţelept, îi spuse împăratul ce-a văzut, iar dânsul, oftând, zise:

– Până nu vei depărta fata din casă, zi bună de la Dumnezeu n-o să mai vezi!

Ce ţipete! Ce chiloman! Şi cum, Doamne iartă-mă, să nu fie! Că înţeleptul mai zisese că, dacă vrea împăratul să îndrepte lucrurile, să depărteze fata cu totul, s-o trimită afară nu numai din palat, ci şi din împărăţie.

Nu-i venea împăratului, că de! era sânge din sângele lui. „Dar ce e vinovată ţara asta să pătimească din pricina mea? cugeta el, fiind un om drept şi bun. Mai bine oi îneca necazul în mine,

dac-aşa mi-a fost scris să pătimesc, şi să scap ţara de năpastă."

Cum zise, şi făcu. Spuse fetei pe departe, cum şi ce fel. Fata cea mică plânse; plânseră şi surorile, plânseră şi fraţii, şi mai vârtos împărăteasa, ba plânse şi împăratul, dar ce să facă?

A doua zi, după ce o îmbrăcă în veşminte frumoase şi-i dădu bani şi toate cele trebuincioase, porunci împăratul unei femei de-ale casei s-o însoţească, şi fata plecă plângând.

O luă, biata, spre soare-răsare şi merse şi merse, zi de vară până-n seară, şi ajunse la hotar; aci dădu drumul femeii de era cu ea şi o luă singură înainte. Pe drum, se întâlni c-o ţărancă. Fata, cum o văzu, o chemă şi o rugă să facă schimb cu hainele ei ţărăneşti şi să-i dea p-ale ei de prinţesă şi să-i mai dea şi bani pe deasupra. Ce vorbă! Cât ai clipi din ochi, ţăranca se şi dezbrăcă, se îmbrăcă în hainele prinţesei, luă banii şi p-aci ţi-e drumu', să se mândrească în sat cu norocul ce dăduse peste dânsa; iar fata împăratului o luă înainte şi merse şi merse vreme îndelungată până dădu de un oraş mare şi frumos. Era oraşul acesta aşa de mare, că nu-i dădeai de

căpătâi, oricât ai fi mers, şi frumos, ceva de speriat: avea nişte case mari de parcă erau făcute pentru uriaşi, aşa erau de înalte.

Bani îi mai rămăseseră ei ceva, dar ce să facă, nu erau să mai ţie mult; banul nu e ca năpasta: scapi lesne de el. Se gândi ea ce să facă să n-ajungă vremea să n-aibă ce mânca. Nu doară că nu i-ar fi dat unul şi altul dacă ar fi cerut, p-atunci era lumea bună şi milostivă, nu ca acum de te goneşte ca p-un câine, de-i ceri ajutor, dar nu-i venea ei: sângele ei de prinţesă nu o lăsa; ş-aşa întrebă de nu e vrun loc să se bage slujnică. Nici asta nu-i prea convenea, dar încailea era ban câştigat cu sudoarea feţei. Aşa intră într-o casă ce-i ieşi înainte şi întrebă dacă nu cumva le trebuie vreo slujnică. Dar nu aveau trebuinţă şi stăpânul o îndreptă la o casă din apropiere. Se duse fata şi-i spuse o slugă că într-adevăr n-au fată în casă şi o luă s-o ducă la stăpână-sa.

Intră cu ea în casă. Dar ce casă, că în ea erau numai frumuseţi, de-ţi luau vederile: aurării, argintării, pietre scumpe, bogăţii nevoie mare, îi era milă fetei şi să calce prin casă. Mai văzuse ea bogăţii şi la tată-său, dar ca aci, ba.

În sfârşit, ajunse la uşa odăii în care sta cucoana; o deschise şi dădu cu ochii de o arăpoaică neagră şi buzată, şi urâtă de te lua groaza: unde avea o gură mare până la urechi şi nişte buze mari roşii, de-atârnau o oca în jos... s-o visezi noaptea şi mai multe nu!

Chemă pe fată cu binele, că altminteri era dulce la grai, şi pe când se tocmea, îi veni fetei să scuipe, dar îi fu milă să scuipe în scuipătoare, aşa era de frumoasă, şi scuipă, să vezi minune, drept pe buza arăpoaicei.

Arăpoaica, pe cât era de urâtă, pe atât era de bună, că altminteri, de şi-ar fi pus mintea cu dânsa, o prăpădea; ea se mulţumi deci să-i spună cu blândeţe:

– Ei, fata mea, eu sunt urâtă, dar cât sunt de urâtă, atât mi-e norocul de frumos; şi cât eşti tu de frumoasă, atât ţi-e norocul de urât; dar am să te ajut cu dragă inimă.

Fata se minună de atâta bunătate şi-i căzu în genunchi de se rugă s-o ierte şi-i povesti toată viaţa ei: cum era fată de împărat, cum fusese al treisprezecelea copil la părinţi, cum o gonise tată-său după sfatul unui vraci bătrân şi, în sfârşit,

tot, precum ştim şi noi; iar arăpoaica, ridicând-o de jos cu bunătate, îi porunci ca în seara aceea să pună într-o odaie, pe care i-o va arăta, o masă gustoasă, cu câteva feluri de bucate din cele mai alese şi vinurile cele mai de soi, iar dânsa să se ascundă sub pat, ca să vadă de acolo norocul arăpoaicei.

Aşa şi făcu fata şi, pe la miezul nopţii, se deschise uşa şi văzu, de sub pat, de unde era ascunsă, un tânăr frumos de pica şi delicat şi la trup şi la faţă, de parcă era tras prin inel. Se puse de mâncă niţel, bău şi mai puţin şi plecă pe unde venise. Iar fata se minună în sinea ei de aşa frumuseţe de noroc.

A doua zi, o chemă arăpoaica şi o întrebă de l-a văzut şi de i-a plăcut norocul ei, şi-i zise că la noapte să ducă, tot în aceeaşi odaie, trei cuptoare de pâine, şi mâncarea s-o care toată ziua, iar vin să fie trei butoaie pline, că are să vie norocul ei, al fetei, şi nu se încurca el cu una, cu două, el mânca şi bea, nu glumea; dar o mai sfătui arăpoaica pe fată să-i fure un ghem de mătase roşie din dăsagă, când o dormi norocul, căci el avea să adoarmă după atâta băutură.

După ce făcu aşa cum îi zisese arăpoaica, fata se duse, seara, şi se ascunse sub pat; pe la miezul nopţii intră aşa un zdrenţăros de român, de se ţineau peticile dâră după el, şi gros şi gras, şi bubos, nespălat, neţesălat... Şi când văzu mâncarea, fuga ca ogarul la ea, şi mâncă şi bău până-adormi cu paharul în mână, după ce băuse două butoaie şi dintr-al treilea mai rămăsese numai cât să îmbeţi o muiere.

Fata, încet-încet, ieşi de sub pat, luă ghemul de mătase roşie şi p-aci îi fu drumul.

Cum simţi beţivul, se sculă şi strigă:

– Fata mea, îţi dau avuţii, îţi dau toate bunătăţile pământului, numai dă-mi ghemul înapoi.

Dar fata împăratului nu se uită îndărăt, că aşa o învăţase arăpoaica. Iar norocul, de necaz, crăpă acolo, în odaie.

Nu trecu mult după astă întâmplare şi se auzi în tot oraşul un pristav, care striga cât îl lua gura cum că era să se însoare un fecior de împărat mare, dar că firul de mătase roşie cu care cosea rochia miresei se isprăvise şi nu mai găsea nicăieri fir la fel. Arăpoaica îi zise atunci fetei să se ducă şi ea cu ghemul ei să vadă, nu s-o potrivi

şi, dacă o fi aşa, apoi să nu ceară altceva decât ce-o trage ghemul.

Se duse fata şi parcă fu d-acolo ghemul, că taman aşa roşu trebuia.

– Ce ceri pe el, fato? întrebă feciorul de împărat, bucuros că găsise ce-i trebuia.

– De, măria-ta... ce să cer?... Ce-o trage ghemul, răspunse fata după învăţul arăpoaicei.

– Ia puneţi la cântar, băieţi, porunci feciorul de împărat, de vedeţi ce trage...

Şi râdea într-însul de prostia fetei. Dar când colo, ce să vezi! Minunea minunilor... Puse bani mulţi, mulţi, toţi banii cu care venise feciorul de împărat şi ghemul tot mai trăgea.

– Ei drăcie ca asta! se mirau toţi.

Ba mai puse cutare, ba cutare, puse toate trăsurile şi caii şi lucrurile împăratului, şi ghemul trăgea, trăgea mereu.

– Ia pune-te şi dumneata, măria-ta, zise un poznaş bun de glume, să vedem dinadins, ce-o fi!

Feciorul de împărat întâi nu vru, dar apoi se înduplecă şi hop! pe cântar. Nici nu se aşezase bine şi se cumpăni cântarul. Toţi se minunară de aşa lucru.

– Ei, păi te-a câştigat, măria-ta, cu toate acareturile, zise iar poznaşul.

– De! Ce să-i fac? Drept e; cine mă puse să mă sui pe cântar? Dar ce e drept nici Dumnezeu nu zice că e strâmb; sunt al fetei acum.

Dar zicea el aşa mai mult fiindcă-i plăcea fata, că era tare frumoasă, ba i se părea că e mai frumoasă decât logodnica lui.

Fata, cum auzi aşa, îi sări în braţe de bucurie şi-i spuse pe dată cine e, şi cum şi ce fel. După aceea, fata se duse cu el la tată-său, la împăratul, şi făcură nuntă mare şi benchetuiră multă vreme, de bucurie că scăpase de nenoroc. În capul mesei, la loc de cinste, sta arăpoaica, iar împăratul şi împărăteasa împrejurul ei.

M-ar fi poftit şi pe mine la masa lor, că era bun şi drept împăratul, dar nu putea trimite om pe jos ori călare, că era departe ţara lui de a noastră. Şi iac-aşa, înghit şi eu în sec şi-mi ling buzele, numai gândindu-mă la vinurile şi mâncările lor împărăteşti.

Fata împăratului Galben şi ghicitoarea

CIC-A FOST, măre, într-o vreme, dar demult de tot, a fost cică un om cu starea lui... cu acareturile lui... avea rumânul, cum se zice, din belşug de toate, numai îşi vedea d-ale lui, că nu era nevoiaş cum sunt unii; el alt ajutor n-avea decât un fecior, ş-ăla harnic tot ca el. Trăiau ei bine... da', tot fugi noapte, vino zi, ajunse vremea de începu a-i mirosi băiatului a catrinţă... Ce să-i faci?... Aşa a lăsat Dumnezeu, şi unchiaşul, tatăl băiatului, ar fi fost bun bucuros şi el să-şi vadă băiatul la casa lui, cu masa lui, ba ar fi vrut să aibă şi câţiva nepoţei, că i-ar fi fost dragi de tot, s-ar fi jucat cu ei, le-ar fi povestit la basme bătrâneşti de care ştia el, le-ar fi făcut cărucioare să se joace... Dar ştii, vorba ceea, unde dai şi unde crapă, se pomeni cu băiatul într-o zi la el:

– Tată, eu voi să mă-nsor...

Unchiaşului atâta-i fu de bucurie.

– Da' pe cine vrei să iei? îl întrebă.

– Pe fata împăratului Galben.

Bietul tată-său, când auzi aşa, începu a se scărpina în urechi, că i se părea că n-a auzit bine.

– Pe cine vrei să iei, mă?

– Pe fata împăratului Galben.

– Măre, măi băiete, sărit eşti, nu ştiu, da' mintea nu ţi-e la locul ei!

– Nu sunt sărit, tată, dar vreau neapărat să-mi încerc norocul, că am auzit azi un pristav strigând că cine o putea să spună fetei împăratului Galben o ghicitoare, fără să o ghicească ea, p-ăla-l ia de bărbat.

– Păi dac-o ghici?

– M-o omorî şi pace bună, că tot o să dau eu ortu' popii odată ş-odată...

Se căzni tat-său să-i scoată nebunia din cap, dar n-o nimeri; dacă văzu că alt chip nu e, îl lăsă; îi dădu un cal de călărie şi-i spuse şi câteva ghicitori grele, că ştia multe, şi băiatul plecă.

Porni flăcăul într-o dimineaţă şi, hai-hai, umblă pân-la prânz. La prânz dac-ajunse, îşi adăpă calul la un izvor; n-apucă bietul dobitoc să se sature şi se întinse odată şi căzu jos ţeapăn. Băiatul scoase custura, dă să-i lase sânge, pace! calul mort ca toţi morţii.

Ei, minune ca asta! Punându-şi căciula pe ceafă, flăcăul fluiera de necaz. Ce să facă acum?

Fără cal, cum să se ducă mai înainte? În drum nu-i venea să rămâie.

„Ei, se gândi el după ce mai trecu niţel, doar n-oi sta aici să mă uit la stârvu-ăsta; ia să mănânc ceva şi s-o pornesc înainte pe jos."

Cum zise, aşa şi făcu: se dădu la o parte, la umbra unui tufan bătrân, scoase merinde din dăsagi şi, după ce se spălă şi se închină după datină, se aşeză pe o buturugă şi începu să îmbuce!... Îmbuca el de îmbucat, nu-i vorbă, dar nu-şi putea lua gândul de la cal... Parcă nu-i venea a crede că a murit şi se tot uita la el, să vadă nu cumva s-o fi ridicat...

Se uită o dată, se uită de două ori... când să se uite a treia oară, iacă văzu doi vulturi că se lăsaseră din zbor pe stârvul calului şi începuseră să întinză din el. Dar nu le fu d-a bună, că nici n-apucară să se sature bine şi se învârtiră de vreo trei ori în loc şi căzură ca seceraţi.

Pasămite, ce era?... Tată-său, văzând că nu-l poate îndupleca să rămâie, îi otrăvise calul ca să-i moară pe drum şi să n-aibă el cum se duce la împăratul Galben, că, de nu ajungea în ziua când zisese pristavul, degeaba se mai ducea.

lar calul murind de otravă, s-au otrăvit şi vulturii din el ş-au murit şi ei.

Băiatul se crucea de ce vedea, da' nu se cruci mult, că nu ştiu ce-i veni şi puse mâna pe vulturi, le tăie capetele şi picioarele, îi jumuli de pene şi de fulgi, îi vârî în dăsagi, şi p-aci ţi-e drumul.

Merse el, merse până pe-nserate şi iacă dădu d-o pădure; ţinu cărarea drept şi se afundă în codru, ba nu merse mult şi iacă zări printre copaci o flacără mare. Cum o văzu, se duse drept spre ea, dar când ajunse aproape, ce-i fu dat să vadă?... Doisprezece hoţi, cu iatagane şi pistoale la brâu, stăteau împrejurul focului şi frigeau un viţel. Vru el, nu-i vorbă, să se întoarcă, dar de unde să poată, că hoţii-l zăriseră şi nu-i veni să se arate că e fricos; merse deci drept la ei.

– Noroc şi voie bună, oameni buni, zise el când ajunse.

– Amin, răspunseră toţi hoţii odată.

– Mă lăsaţi şi pe mine să mă odihnesc cu dumneavoastră?

– Bucuros, cum nu, strigă unul dintre ei, unul c-o mustaţă cât toate zilele. Azvârle o buturugă d-aia-ncoa...

Şezu el, se uită rând pe rând la toţi şi-i văzu că-şi şopteau ceva.

„Mă, n-o să fie bine de mine, se gândea bietul flăcău: prea-şi şoptesc între ei cine ştie ce... Dar, ce-o vrea Dumnezeu sfântul!..."

– Da' nu mănânci niţel din viţelul ăsta? îl întrebă unul întinzându-i o halcă de carne friptă.

– Ba să mănânc, de ce să nu mănânc?...

– Ba să bei ş-o duşcă de rachiu, zise altul.

– Ş-o duşcă să beau, vezi bine, răspunse băiatul; dar staţi să vă cinstesc şi eu cu ceva... Şi scoţând din dăsagi vulturii morţi, zise: Uite, am doi curcani, să-i frigem şi să-i mâncăm...

– Hă, hă! Ce curcani, fără capete şi fără labe!

– Le-am tăiat, zise băiatul, că prea îmi era greu la drum... la puneţi-i dumneavoastră de-i frigeţi, că ştiţi mai bine decât mine.

Hoţilor, lacomi de curcani, atâta le fu; cât te ştergi la ochi, ascuţiră două frigări, vârâră curcanii în ele şi începură a-i întoarce deasupra focului. Îi fripseră, îi tăiară şi începură să îmbuce. Băiatul unchiaşului făcu ce făcu şi, prefăcându-se că-şi mănâncă partea, mai pe sub mână, mai cum, îşi vârî bucata în sân.

După ce mâncară hoţii bine, mai stătură niţel de vorbă şi numa-ncepură a aţipi câte unu'-unu' şi, cât să tragi o brazdă cu plugul, crăpară toţi doisprezece!

– Aşa, zise băiatul frecându-şi mâinile, decât voi pe mine, mai bine eu pe voi...

Şi-i scotoci pe toţi, le luă ce bani aveau, că de ce să-i lase? Alese un bidiviu dintr-ai hoţilor şi plecă. Şi cum făcu el, cum drese, se puse luntre şi punte şi ajunse taman la vreme în împărăţia lui Galben împărat.

Cum ajunse acolo, se duse glonţ la palat.

– Să trăieşti, măria-ta, ani mulţi, în veselie şi pace, zise băiatul.

– Mulţumim dumitale, îi răspunse împăratul. Ce veste ne-aduci?

– Bună, măria-ta; am venit şi eu să spui o ghicitoare domniţei şi, de n-o ghici-o, s-o iau de nevastă, după cum e vorba.

Împăratul începu să râdă.

– Ia aminte, grăi el, că mi-e fata şireată.

– Las' că ne-om potrivi, că ştii dumneata, măria-ta, vorba ceea: „Nu strică Dumnezeu două case".

Toţi curtenii erau acolo, numai aşteptau fata să vină şi să înceapă ghicitorile, că mai erau ş-alţi inşi de se prinseseră să-şi încerce norocul. Nu trecu mult şi iac-o şi pe ea, îmbrăcată în nişte haine de-ţi întuneca vederile şi frumoasă de parcă era luceafăr. Cum veni, se aşeză pe tron, la stânga tătâne-său, şi chemă înainte-i pe cel dintâi fecior care ajunsese la curtea împărătească.

Veni acesta în faţa fetei ş-a împăratului şi, nici una nici două, cică:

– Ghici ghicitoarea mea:

Cureluşă unsă,
Sub pământ ascunsă?

– Ce mai treabă! răspunse fata împăratului... *Râma*... O ştie şi-un copil! Cu d-alde astea vrei să mă încurci? Ia luaţi-l...

Că-ncoa, că-ncolo... Aş! S-a isprăvit. Veni altul şi-o întrebă pe fată: „Unde este buricu' pământului"; altul, iar, cică: „Uite-o, nu e!". Fata râdea de ei, spunându-le c-aşa ghicitori ghiceau şi copiii de ţâţă, darmite ea! Nici n-apuca să sfârşească ăla bine şi i-o şi spunea ce era, şi apoi

îl dădea soldaţilor în pază să-l ia de acolo şi să-l răpuie. Flăcăul nostru sta într-un colţ şi se gândea ce să spună, să nu se pomenească şi el cu Doamne-ajută; dar, într-un sfârşit, se înveseli, că pasămite găsise ce-i trebuia.

– Dar dumneata, Făt-Frumos, ce-ai să spui? întrebă fata; că drept, flăcăul era frumos de pica, bată-l norocul!

– Uite, măria-ta, să-mi ghiceşti şi mie, dacă poţi, ce-o fi însemnând asta:

Un mort a omorât doi
Şi doi au omorât doisprezece?...

– C-o fi aia, c-o fi ailaltă?...

– Aş!... Nu merge, domniţă, ţi s-a înfundat... Doar n-ăi sta tot fată mare cât lumea, ţi-a venit rândul să te măriţi şi dumneata! zise flăcăul.

Fata se căznea, se sucea, se învârtea, dar degeaba... Nu-i putea da de rost, dar tot nu vrea să se dea bătută şi ceru un răstimp d-o noapte şi a doua zi să ghicească.

– Fie-ţi pe voie, măria-ta, da' degeaba, zise băiatul.

A doua zi se strânse iar sfatul, se sui împăratul pe tron cu fata alături şi, când toţi gândeau c-o spune ghicitoarea, ea grăi curat că n-a putut-o nimeri şi pace.

Flăcăului atât i-a fost; când auzi aşa, se duse drept la ea şi, de bucurie, îi căzu în genunchi şi-i sărută mâna; iar fata uită şi ruşine şi tot şi ţoc! mi ţi-l sărută o dată pe flăcău, de rămaseră toţi cu gurile căscate.

– Toate bune, grăi apoi împăratul, dar să ne spui şi nouă ghicitoarea, ca să ştim...

– Păi uite, măria-ta: eu am plecat d-acasă călare p-un cal şi calu-ăla pe drum a căzut jos ş-a murit; dac-am văzut aşa, m-am aşezat şi eu pe o buturugă ş-am dat să-mbuc ceva şi...

Şi povesti băiatul cum au venit vulturii, cum au mâncat din calul mort, cum au murit şi ei, cum a dat apoi de hoţi în pădure şi mai în sfârşit tot din fir şi până în aţă, toate cum s-au fost petrecut. Iar după ce isprăvi, se minunară toţi de aşa destoinicie de român, că putuse el să rămâie pe domniţă.

Ei, apoi ş-au schimbat inelele şi se rugă băiatul să ierte pe ceilalţi de se prinseseră să

spună ghicitori şi nu putuseră şi, iertându-i împăratul, îi pofti la nuntă şi pe ei şi le întinse masă împărătească... Ba m-a poftit şi pe mine, că mă întâmplasem cu nişte treabă p-acolo, ş-am mâncat pe săturate ş-am dormit pân-a doua zi la nămiazi, iar când m-am trezit, am plecat în pripă că-mi era degrabă.

Pe urmă, cică l-a fost adus ginerele împăratului şi pe tată-său la palat şi peste vreo nouă luni aşa, se pomeniră şi el şi cuscru-său, împăratul, c-un nepot şi peste vreun an cu altul şi să fi văzut ce bucurie era la palatul împărătesc... Şi au trăit cu toţii fericiţi, până la adânci bătrâneţi.

Înşir-te mărgărite cu dalbe flori aurite

A FOST CICĂ, măre, odată, da' demult de tot,

când avea ursul coadă
şi dădea salcia roadă,

a fost un împărat tânăr. Şi el, când îi dădeau răgaz trebile împărăţiei, se înveşmânta ca un om de rând şi se ducea să se plimbe. Odată trecând pe dinaintea palatului unui împărat vecin şi uitându-se pe geam, văzu pe cele trei fete ale acelui împărat. Acum, el nefiind din fire aşa îndrăzneţ, cum văzu că se uită şi fetele la el, îşi coborî ochii în jos şi nu se mai uită la ele, dar auzi pe una zicând:

– Eu aş lua de bărbat pe flăcăul ăsta de trece călare şi, de-ar vrea şi el să mă ia pe mine, i-aş ţine casa-ntr-un fus de tort.

Cum îi trecură pe la urechi vorbele astea, puse călcâiele în burta calului şi-l mai învârti şi-l mai suci, ca să audă tot.

– Eu i-aş învârti casa pe două mere de aur, zise cea de-a doua fată.

Iară cea de-a treia zise:

– Ba, dacă mă ia de nevastă pe mine, eu i-aş face doi copii cu totul şi cu totul de aur.

Pe împărat l-ar fi ademenit nu l-ar fi ademenit cele două fete dintâi, dar când auzi pe-a treia, se isprăvi, că el nu mai putea de dragul copiilor. Îşi curmă deci calea şi se întoarse acasă, iar a doua zi, când se revărsară zorile, se îmbrăcă el cu straie

mândre împărăteşti, încălecă p-un fugar d-ăia straşnicii, de vărsa foc pe nări, şi se duse glonţ la împăratul cu fetele să-i ceară de nevastă pe fii-sa, a care zisese că-i face doi copii cu totul şi cu totul de aur.

Împăratul, tatăl fetelor, măcar că fata pe care i-o cerea era a mai mică ş-ar fi vrut să le mărite cu rost, începând cu cea mai mare, prinse să se înrudească bucuros cu el, că auzise de vrednicia lui, şi porniră nuntă împărătească; şi ţinu nunta şapte zile şi şapte nopţi, iar după ce se sfârşi, îşi luă ginerele mireasa şi se întoarse la împărăţia lui.

Aici toate ar fi mers bine, dar pasămite avea împăratul o roabă frumoasă, o ţigancă; şi ţiganca asta îl iubea de multă vreme şi, cum văzu pe nevasta împăratului, atâta îi fu de necaz, că nici laie, nici bălaie, îi puse gând rău.

Trecu vreme la mijloc, cam vreo opt luni de când se însurase împăratul, şi la el ceartă, or să zici că să nu se învoiască la ceva cu nevastă-sa, ferit-a Dumnezeu! Ce zicea unul, zicea şi celălalt, de trăiau d-o minune de bine; ba împărăteasa rămăsese şi grea şi aşteptau cu drag amândoi

ziua când s-or pomeni cu doi dolofani de copii numai şi numai de aur.

Da' ştii, când vine năpasta pe capul rumânului... Aşadar, într-o zi, se pomeni împăratul că trebuie să pornească degrabă cu război asupra unui vrăjmaş, care se tot silea să-i hărţuiască împărăţia.

Plecă bietul împărat, mâhnit până în fundul sufletului că-şi lasă nevasta singură tocmai la vremea când să nască, şi merse şi merse, până se întâlni cu vrăjmaşul şi, dacă-l întâlni, îi trase o bătaie de-l învăţă minte!

Cum văzu că l-a biruit, o porni îndărăt spre casă. Aci dac-ajunse, ce-l aştepta! Se pomeni, când ceru să-şi vază copiii, că-i aduce ţiganca doi căţei.

– Ce sunt ăştia?! răcni împăratul.

– Copiii dumitale, să trăieşti, măria-ta, răspunse ţiganca.

Atunci împăratul se înfurie rău de tot, din pricină că l-a minţit nevastă-sa, că i-a făcut doi căţei în loc de doi copii cu totul şi cu totul de aur şi o făcu roabă, punând-o la fel de fel de munci şi bătând-o, iar pe ţigancă o făcu împărătească.

Biata împărătească, pasămite, nu era vinovată, că ea se ţinuse de vorbă: făcuse doi copii de aur; dar ţiganca, de necaz pe dânsa că se măritase cu împăratul, luase copiii, de n-avusese vreme împărăteasa nici să se uite la ei, şi-i îngropase de vii, iar în locul lor pusese doi căţei de la o căţea, care fătase taman atunci.

În locul unde îngropase roaba copiii, drept în faţa palatului, răsăriră doi brazi frumoşi, care ziua creşteau cât ar creşte alţii într-un an, iar noaptea se făceau copii la loc şi se duceau la muma lor ş-o făceau să-şi mai uite de necazuri, sărutând-o şi mângâind-o.

Dar nu trecu multă vreme la mijloc şi ţiganca, băgând de seamă cum creşteau de repede brazii din faţa palatului, se temu de ceva şi rugă pe împărat să-i taie de-acolo că-i împiedică vederea. Împăratul nu vru, că-i erau dragi, dar ţiganca, văzând aşa, a zis că de nu-i taie, pâine şi sare cu el nu mai mănâncă; şi împăratul, ca să-i facă pofta, puse de tăie brazii şi făcu din ei două scânduri de pat pe care le puse una la patul lui, şi una la al ţigăncii. Iar biata împărătească, văzând că-i taie copiii, se jelea de moarte.

Într-o noapte începură să vorbească scândurile de la paturi:

– Cum ţi-e ţie, soru-mea? întrebă băiatul.

– Greu mi-e, frăţioare, că m-apasă hoaţa de ţigancă... Da' ţie cum ţi-e?

– Mie mult mi-e uşor, surioară dragă, că în acest pat se odihneşte tata.

Roaba, fiind deşteaptă, îi auzi vorbind aşa şi a doua zi puse scândurile pe foc şi le arse şi, când ardeau trosnind, săriră două scântei din foc într-o copaie cu tărâţe, din care mâncând, o oaie rămase grea şi născu doi mieluşei a căror lână era cu totul şi cu totul de aur.

Împăratul nu mai putu de dragul lor când îi văzu, dar ţiganca nu ştia cum să-i prăpădească mai iute şi, într-o zi, când nu era împăratul acasă, puse de-i tăie şi maţele le dădu cu număr bietei împărătese, care era roabă, să se ducă degrabă cu ele la gârlă să le spele, dar să nu care cumva să piarză vreunul, că amar va fi de ea.

Mare jale îl cuprinse pe împărat când auzi ce făcuse nevastă-sa, iar biata împărătească, plângând, se duse să spele maţele mieluşeilor nevinovaţi, pe care îi ştia că erau copiii ei iubiţi.

Când ajunse la gârlă, împărăteasa-roabă spălă maţele şi le curăţă pe rând, iar la urmă îi scăpă unul din mână şi o luă pe apă în jos. O cioară, cum îl văzu, se repezi de-l luă în plisc şi zbură cu el într-un copac.

– Cioară, cioruliţă, se rugă biata femeie, dă-mi, rogu-te, maţul, că mă bate ţiganca de-o vedea că lipseşte...

– Nu ţi-l dau, răspunse cioara, fiindcă nu mi-ai dat niciodată vreo mână de mălai, ca să-mi astâmpăr foamea.

Auzind, porni împărăteasa spre moară.

– Morarule, se rugă ea, dă-mi niţel mălai să dau ciorii, ca să-mi dea maţul, că mă bate afurisita de ţigancă de-o vedea că lipseşte.

– Nu-ţi dau, răspunse morarul care auzi, că nu mi-ai adus nici un pui de găină.

Şi se duse biata femeie la cloşcă:

– Cloşcă, cloşculiţă, dă-mi un puişor să-l duc morarului; morarul să-mi dea mălai, mălaiul să-l dau ciorii, cioara să-mi dea maţul, că mă bate ţiganca de-o vedea că lipseşte.

– Nu-ţi dau, zise cloşca, fiindcă nu mi-ai dat nici un bob de porumb măcar.

Şi împărăteasa se îndreptă înspre un om care culegea la porumb.

– Omul lui Dumnezeu, omul lui Dumnezeu, dă-mi un bob de porumb, să-l dau cloştei; cloşca să-mi dea un pui; puiul să-l dau morarului; morarul să-mi dea mălai; mălaiul să-l dau ciorii; cioara să-mi dea maţul de l-a luat, că mă bate ţiganca de-o vedea că lipseşte.

Iar omul, făcându-i-se milă de ea, îi dădu mai multe boabe şi împărăteasa le dădu pe toate cloştii; cloşca îi dădu un pui pe care îl dădu morarului; morarul îi dădu mălai; mălaiul îl dete ciorii şi cioara îi dădu maţul îndărăt.

În vremea asta venind un val, cum lăsase ea maţele pe marginea apei, îi luă altul, dar ea îl lăsă, neavând ce face şi, deznădăjduită, se întoarse acasă cu cele care-i rămăseseră, căci se gândi în sinea ei: „ Mult am suferit eu, ce o fi d-oi mânca ş-o bătaie!"

Pasămite, rânduise Dumnezeu să fie cele două scântei taman în maţul ăla pe care-l luase apa. Şi fiind apa mare, maţul se agăţă de o cracă de pom, ce atârna până în apă, iar când se trase apa, ieşiră din el doi copii măricei: o fată ş-un

băiat. Băiatul avea o custură cu care tăia răchită, iar fata o furcă de aur cu care torcea; şi amândoi erau de aur, şi frumoşi la chip de venea lumea de pe lume de se uita la ei şi se minuna d-aşa frumuseţe...

Ba ajunse vestea până la împărat, care, cum auzi, veni să-i vadă şi el şi, când îşi aruncă ochii şi-i văzu aşa de frumoşi, îi şi luă cu el la palat. Când îi văzu ţiganca, o sfecli de tot, se făcuse de parcă o pusese pe jăratec, dar nu avu ce face, că împăratul nu se despărţea de ei deloc, căci văzuse cum strâmbase din nas nevastă-sa când îi adusese şi îi era să nu le facă de petrecanie ca şi mieluşeilor. Ş-aşa trăiră copiii pe lângă împărat, care îi iubea cum nu se poate de mult.

Într-o zi, nu ştiu cum, nu ştiu ce fel, se rupse un şir mare de mărgăritare pe care-l purta ţiganca la gât, dă-i să le culeagă, să le înşire la loc... nu putu cu nici un chip; îi alunecau printre degete ca zvârlugele. Încercă şi împăratul, dar nu reuşi nici el. Ce să fie, ce să fie?... Chemară curteni, chemară slugi... degeaba, nu puteau să le înşire şi pace.

– Ia staţi să chem eu pe copilaşii cei frumoşi, zise împăratul, să vedem, ei or putea? Cum sunt

de minunaţi în toate, or putea face şi minunea asta, să înşire boabele de mărgăritar pe care nu le poate nimeni înşira. Hei, veniţi-ncoa, dragii mei, şi încercaţi!

Copiii începură atunci să înşire, iar boabele de mărgăritare se înşirară într-o clipită, de se mirară toţi cei de faţă.

– Acum, măria-ta, zise băiatul, văzând că e multă lume – că erau acolo toţi sfetnicii şi toţi oamenii Curţii –, să asculţi o poveste frumoasă.

Şi începu băiatul aşa:

– A fost odată, demult de tot,

când avea ursul coadă
şi dădea salcia roadă,

a fost un împărat tânăr, *înşir-te mărgărite cu dalbe flori aurite;* şi acest împărat a trecut odată pe dinaintea palatului unui împărat vecin, *înşir-te mărgărite cu dalbe flori aurite;* şi... şi aşa urmă să spună băiatul toată istoria pe care o ascultaraţi şi dumneavoastră...

Ţiganca, la fiecare vorbă, zicea:

– Un tăciune ş-un cărbune,
Taci, băiete, nu mai spune!

Dar împăratul îl îndemnă să spună înainte toată istoria şi, când sfârşi băiatul, văzând că el şi cu soră-sa sunt copiii lui, îi luă şi-i sărută cu drag; apoi trimise de aduse pe adevărata împărătească de la bucătărie, îşi ceru iertare de la ea că o făcuse să sufere şi o aşeză iar pe tron alături cu el, iar pe ţigancă puse de-o ucise cu pietre... Şi de atunci au trăit în pace şi fericire.

Fântâna Sticlişoarei

A FOST ODATĂ ca niciodată, a fost un împărat bătrân nevoie mare, că i se împreunase genele şi sprâncenele cu pleoapele ochilor de bătrân ce era; barba îi era colilie şi lungă... să stai să te cruceşti; dinţii încailea uitase de când îi căzuseră, iar picioarele... da' ce mai vorbă lungă, zi-i coclit şi lasă-l la pustia-ncolo!

Împăratul ăsta, măcar că era aşa de bătrân, tot nu vrea să moară, că-i plăcea să trăiască, dar şi-aşa neputincios, iar nu-i venea bine. Deci, se hotărî să dea sfoară în ţară, cum că cine s-o găsi să-i aducă apă de la fântâna Sticlişoarei, cu care, dacă se spală omul, se face copil de 12 ani, îl procopseşte cu jumătate din averea lui.

Fiu-său cel mai mare (c-avea trei feciori) îi zise:

– Ce să mai dai sfoară-n ţară, tată, păi eu de ce sunt p-aci? De florile mărului?... Dă-mi un rând de îmbrăcăminte, dă-mi bani îndeajuns şi un cal d-ăla de mănâncă jăratec şi las' pe mine!

– Bucuros, taică, dacă te prinzi să-mi aduci apa de care am trebuinţă.

Şi-i dădu împăratul ce a cerut, iar băiatul plecă. Se duse el ce se duse şi ajunse într-un sat. Cum ajunse acolo, îi căzu cu tronc o tânără fată şi, dacă îi căzu cu tronc, o îmbrăcă frumos şi-o şi luă de nevastă, rămânând acolo.

Aşteptă bietul tată-său o lună, aşteptă două, trei, un an... băiatul nu mai venea.

Dacă văzu şi văzu, feciorul său cel mijlociu vru să se ducă şi el; tată-său se învoi, dar ş-ăsta, ca şi frate-său mai mare, rămase în acelaşi sat.

Trecu ce trecu, şi iacă şi băiatul cel mai mic ceru voie tătâne-său să încerce şi el să vază n-o putea aduce apă de la fântâna Sticlişoarei?

– Măre, măi nevoiaşule, tu să faci mai multă treabă decât fraţii tăi mai mari? Nu văzuşi că ei, coşcogeamite feciorii, zdraveni, una-alta, şi n-o nimeriră, şi tocmai tu te găsişi?...

– Doar nu s-o prăpădi lumea, taică, de mi-oi da şi mie un rând de haine, bani de cheltuială şi un cal, să-mi încerc şi eu norocul...

– Lumea nu s-o prăpădi, dar mi te-i prăpădi şi tu, ca şi fraţii tăi, zise împăratul începând a plânge de ciudă.

– Lasă, taică, nu mai plânge, că n-au murit nici ei; dar de!... cine ştie unde or fi; lasă-mă să mă duc, să încerc şi eu să-ţi fac un bine, că şi dumneata destul te-ai necăjit cu mine.

– Fie-ţi pe voie, băiete, zise împăratul într-un sfârşit, văzând că n-o scoate la căpătâi cu el.

– Da' calul dumitale din tinereţe mi-l dai, tată?

– Ţi-l dau. Urcă-n pod şi vezi de caută printre frâie pe cel care-o fi mai vechi, dă-te jos cu el şi du-te de-l sună la câte trei grajdurile, strigând: „Ptru, cal bălan, din tinereţele tatii".

Se duse băiatul la grajdul dintâi şi scutură frâul, strigând cum îl învăţase tată-său; când colo, ce să vadă? Se pomeni c-o răpciugoasă de gloabă, de ţi-era mai mare scârba să te uiţi la ea, un cal şi slab, şi ciugulit de ciori.

– Fugi d-aci, mârţoagă! îi zise flăcăul dându-i una în cap cu frâul şi se duse la grajdul din mijloc.

Acolo dacă ajunse, sună frâul şi-i ieşi înainte tot calul ăla; iar îl goni şi trecu la grajdul de-al treilea, gândind că de-aci va ieşi un cal mai bun; când colo-i ieşi înainte tot acelaşi cal.

– Piei din ochii mei, jiganie! zise răstit băiatul, ridicând mâna să-i dea iar cu frâul în cap.

– Nu da, stăpâne, se rugă calul, că aşa cum a-mbătrânit tată-tău, aşa am îmbătrânit şi eu; ci pune să taie mânjii de la şaizeci de iepe şi să-mi dai să mă adăp cu sângele de-o curge din ei, iar de mâncare să-mi dai trei zile numai orz cernut şi fân verde, cosit în noaptea de Sfântu' Gheorghe.

Când auzi el pe cal vorbind în ăst chip, îi păru rău de ce făcuse şi se duse la el, îl mângâie şi porunci să i se dea ce-a cerut.

A patra zi, când se duse în grajd, rămase pironit locului; calul se îngrăşase, ochii îi erau

ageri ca la un cârlan, iar din pântece îi crescuseră douăsprezece aripi.

– Aşa te vreau, căluţul meu, zise feciorul împăratului sărutându-l.

– Hai, stăpâne, să mergem, că n-avem vreme de pierdut! Împăratu' e bătrân, să n-apuce să moară până să venim noi, c-apoi degeaba o fi apa din fântâna Sticlişoarei.

– Drept ai vorbit, căluţule, răspunse flăcăul şi puse şaua singur cu mâna lui, îl închingă bine, sări pe el şi plecară.

Cum ieşiră pe poartă, calul îi zise:

– Stăpâne, ia te mai înţepeneşte şi-n coamă, să nu cazi jos, c-avem să umblăm ca vântul.

Şi se repezi în slava cerului.

Umblară ce umblară p-acolo şi dădură de casele Sfintei Luni; intrară în curte; calul se puse să pască, iar stăpânu-său intră în casă. Cum îl văzu Sfânta Luni, îi dete de mâncă un corn de prescură, de bău un pahar de vinişor şi-l întrebă unde se duce.

– Mă duc, sfinţia-ta, la fântâna Sticlişoarei să iau apă, să se spele tata, ca să se facă iar copil de 12 ani.

– Hei, flăcăiaşu' mamii, cine te-a trimis, nu te-a trimis ca să te crească, ci să te prăpădească; întoarce-te mai bine de unde ai plecat.

– Ce să mă mai întorc, sfinţia-ta, ajunsei până aici, merg înainte acu', ce-o fi o fi...

– Atunci, zise Sfânta Luni, ţine pieptenele ăsta, să-l ai la nevoie.

Şi mai dându-i şi merinde, să aibă la drum, băiatul plecă, după ce-i sărută mâna şi-i mulţumi pentru bunătatea ei.

Merseră ce merseră şi ajunseră la Sfânta Sâmbătă, care, când fu să plece, îi dete în dar o gresie, iar d-aci când porniră, nu mai umblară mult şi iacă dădură de fântâna Sticlişoarei, care era împresurată de tot felul de jivine spurcate.

Ce să facă?... Se puse şi băiatul în genunchi şi rugă pe Dumnezeu să facă ceva să gonească fiarele dimprejurul fântânei, ca să poată lua apă. Şi fiindcă era bun la Dumnezeu, că era drept şi-şi iubea părintele, dădu Dumnezeu o ploaie, dar ce ploaie! că se speriară toate fiarele şi fugiră care încotro, să se ascundă... Iar băiatul dete fuga, luă apă şi, când să plece, dădu cu ochii de-o piatră pe care scria: „Cine-o veni să ia apă din fântâna

Sticlişoarei, să intre în casa de aramă, să intre şi în cea de argint, şi să intre şi în cea de aur". Intră băiatul prin casele de aramă şi de argint şi nu văzu nimic; dar când intră în cea de aur, găsi pe doamna Sticlişoara culcată cu faţa în sus şi-i scoase inelul din deget, dar de frică îi crăpă buza şi-i curse o picătură de sânge pe obrajii ei; apoi ieşi afară, încălecă şi plecă.

Cum se deşteptă doamna Sticlişoara şi văzu că i-a pierit inelul din deget, dete fuga la fântână să vadă dacă a luat cineva apă din ea; când să se uite în apă, cum era de limpede ca lacrima, i se arătă şi picătura de sânge pe obraz. Atunci, nu mai putu de necaz şi, chemând toate fiarele, începu a le bate, întrebându-le cine a venit de-a luat apă. Ele se tânguiau şi răspundeau că nu ştiu; numai un zmeu şchiop şi chior, care se ascunsese sub talpa casei, îl văzuse pe flăcău şi spuse că se prinde să alerge după el să-l prindă, dacă l-o face ea mai mare peste ceilalţi zmei.

Doamna Sticlişoara se învoi, iar zmeul o şi porni, şi nu în multă vreme îl ajunse din urmă, că el alerga ca gândul.

Calul, fiind năzdrăvan, simţi că se apropie zmeul şi îi zise lui stăpânu-său să se uite înapoi şi să-i spună ce vede.

– Văd o flacără mare care se apropie din ce în ce, zise feciorul împăratului.

– Stăpâne, aruncă pieptenele pe care ţi l-a dat Sfânta Luni, grăi calul, că e rău de noi!

Băiatul îl aruncă şi se făcu o pădure deasă de nu se putea strecura nici păsările printre pomi, dar zmeul, hoţ, nu se dădu prins, ci se făcu un stol de ciori şi zbură pe deasupra pădurii, venind ca gândul spre ei.

– Ce mai vezi, stăpâne? întrebă calul, după ce mai trecu o bucată de vreme.

– Un stol de ciori.

– Aruncă şi gresia de la Sfânta Sâmbătă!

Cum aruncă gresia, se făcu îndărătul lor un stei de piatră.

– Acum să stăm să ne odihnim puţin, stăpâne, zise calul abia suflând, iar băiatul descălecă şi calul începu să pască.

Zmeul se tot căznea să roadă stânca, dar de unde? c-aia era piatră, nu era plăcintă cu brânză şi, văzând că n-o nimereşte, se rugă de

feciorul împăratului să facă o găurice cu paloşul, că vrea numai să-l vadă la faţă, să vadă cum e.

Băiatul, prost, cum auzi, îi şi făcu pe voie. Zmeului atât i-a fost, că din găuricea aia făcu o gaură mare şi scoase capul.

– Ce-ai făcut, stăpâne! zise calul, prinzând de veste. Săi repede pe mine şi să mergem, că ne răpune namila spurcată!

Încălecă băiatul ş-o luară la goană, dar degeaba, zmeul îi ajungea din urmă, se şi apropiase bine, că simţea cum suflarea zmeului îi dogorea ceafa. Nădejde nu mai era, aştepta doar să-l înhaţe, când, văzând calul că nu mai are încotro, îşi mai strânse o dată puterile şi-şi făcu vânt, dar tot degeaba, că nu mai putea... Zmeul tocmai îşi întinsese gheara, când feciorul de împărat şi calul văzură venind o femeie, care trecu pe lângă ei ca fulgerul.

– Am scăpat, stăpâne, zise calul, ţine-mă strâns în frâu!

Pasămite femeia era Sfânta Sâmbătă, care văzuse de departe pe zmeu cum fugărea pe feciorul de împărat şi, încălecând pe piuă, se repezise să-l scape. Şi l-a şi scăpat, că zmeul,

când a văzut-o, n-a ştiut cum să se întoarcă mai iute de unde venise.

Când se întoarse Sfânta Sâmbătă, pofti pe băiat în casă, iar calului îi dete orz amestecat cu jăratic, ca să se mai întremeze; băiatul îi mulţumi că l-a scăpat de primejdie şi-i dădu şi Sfintei niţică apă de la fântâna Sticlişoarei. De-aci dacă plecă, trecu şi pe la Sfânta Luni, îi dădu şi ei puţină apă şi apoi plecă spre casă.

Când îl văzu tată-său, nu mai putu de bucurie, doar că nu sărea în sus; ar fi sărit, nu e vorbă, dar nu putea de bătrâneţe. Puse mâna pe sticla cu apă, se spălă pe ochi şi se făcu pe dată ca şi cum ar fi fost de 12 ani.

Trecu ce trecu, şi doamna Sticlişoara dete sfoară în ţară cum că cine a fost vrednic de-a luat apă din fântâna ei să meargă la ea, că-l va îmbogăţi şi îl va lua de bărbat.

Auzind feciorul cel mare al împăratului, îşi lăsă şi nevastă şi tot şi se duse. Doamna Sticlişoara îl întrebă dacă el a luat apă.

– Eu, vezi bine, păi cine? răspunse el.

– Ei, cum era apa?

– Ca toate apele, cum să fie?

Sticlişoara pricepu şi-l goni cu ruşine, iar el s-a întors acasă la tată-său, dar fraţilor nu le-a spus ce i se întâmplase.

După el plecă şi fratele cel mijlociu, dar păţi tot ca el şi se întoarse ruşinat acasă.

Tocmai la urmă auzi şi feciorul cel mai mic al împăratului. El, cum auzi, şi plecă şi, cum ajunse, intră în casă şi spuse că el e cel care a luat apă din fântână.

– Cum era apa, când ai luat din ea? întrebă doamna Sticlişoara.

– Ca toate apele, răspunse băiatul, dar pe o piatră am văzut scris că cine-o veni să ia apă, să intre în odaia de aramă, apoi în cea de argint şi, la urmă, şi-n cea de aur.

Îi mai spuse cum, când a intrat în odaia de aur, a văzut-o culcată cu faţa în sus, cum i-a luat inelul şi cum, de frică, i-a crăpat buza şi i-a curs o picătură de sânge pe obrazul ei.

– Drept că tu eşti acela care ai luat apă din fântâna mea şi tu-mi vei fi bărbat, zise doamna Sticlişoara, după ce-i spuse aşa.

– Da, zise băiatul, dar să mergem în împărăţia mea, că şi eu sunt fecior de împărat.

– Să mergem, dar să luăm şi palatele mele, că mi-e milă să le las aici. la biciul ăla de foc, de după sobă, mai zise ea, şi plesneşte cu el în trei colţuri ale casei, că se va face un măr de aur.

Băiatul făcu aşa şi, băgând mărul în sân, îşi luă nevasta, o puse pe cal, şi p-aci ţi-e drumul.

Tată-său, când îi văzu aleasa inimii, îl lăudă, că era frumoasă peste poate doamna Sticlişoara... Băiatul plesni din biciul de foc şi, ca din pământ, se iviră palatele ei. Şi făcură ei nuntă de ţinu trei săptămâni, cu chef şi veselie mare, cu mâncăruri alese şi băuturi fel de fel, de, ca la o nuntă împărătească. De atunci numai într-o veselie o ţin şi poate mai trăiesc şi astăzi de n-or fi murit.

Vulpea şi stupul de miere

ODATĂ, o vulpe s-a întâlnit cu un lup şi cu un urs. Din una din alta, ce se hotărăsc ei?

– Măi, hai să ne facem fraţi de cruce.

– Hai!

După ce se prinseră fraţi de cruce, fiecare cum vâna ceva trebuia să împartă cu ceilalţi şi, cum ursul era cel mai mare, hotărâră ca el să facă împărţeala.

Se întâmplă că prinse vulpea un iepuraş. Ieşindu-i lupul în cale, îi zise:

– Hai la urs, să ni-l împartă.

Se duseră aşadar la urs. Ursul luă iepurele şi-i zise lupului:

– Măi, tu iei capul şi picioarele, că tu eşti conducător bun la vânătoare şi fugi bine.

Vulpii i-a dat codiţa, zicându-i:

– Tu, uite ce bucăţică bună ai! Eu îs mai bătrân, mănânc carnea asta mai moale.

Nu ziseră nimic ceilalţi doi, dar nu le-a prea convenit asemenea împărţeală.

Mai trecu o bucată de vreme, prinse şi lupul un miel. O strigă pe cumătra vulpe şi plecară iar la urs, să-l împartă.

– Ei, vulpe dragă, uite ce coadă lungă ai de data asta... Eşti mulţumită?

Vulpii nu-i conveni deloc, dar ce era să facă? Aşa era înţelegerea, ursul să împartă totul.

Într-o zi, vulpea găsi din întâmplare un stup de albine. Veni la urs şi-i zise:

– Uite ce-i, cumetre, eu am găsit un stup, dar ştii că mie nu-mi plac dulciurile astea. E greu tare şi nu pot să-l aduc, hai dumneata şi-l ia. Cheamă-l şi pe lup în ajutor.

Şireata vulpe voia să-i înţepe albinele pe urs şi pe lup, nu pe ea.

Se duseră ursul şi lupul, dar îi înţepară albinele; însă ei nu se lăsară păgubaşi până nu luară stupul. Vulpea stătea deoparte. După ce-au luat ei stupul, le zise vulpea.

– Măi, să nu mâncaţi multă miere deodată că vă doare la stomac. Trebuie să mâncaţi câte puţin, aşa. Vă spun eu cum se mănâncă mierea. Mi-o daţi mie s-o pun bine, că am o magazie specială, şi n-o fură nimeni de acolo.

Cum cei doi acceptară bucuroşi, vulpea luă stupul şi-l băgă într-o scorbură şi mâncă puţin din ea. O văzu o coţofană şi, când se întoarse vulpea, începu să ţipe din copac:

– Vulpea hoaţă, vulpea hoaţă!

Dar vulpea de colo întrebă:

– Unde mă cheamă? Unde mă cheamă?

– Ce zice coţofana? vru să ştie ursul.

– Păi, uite, cică mă cheamă mătuşă-mea la o cumetrie.

– Du-te dacă te cheamă. Ce zici, lupule?

– Cum nu, să se ducă!

Băgă vulpea coada între picioare şi drept la scorbură se opri. Mâncă miere pe săturate de data asta. Veni îndărăt, dar nu prea îi ardea acum să mai pândească după vânat.

– Ce-i, ce s-a întâmplat? o întrebă ursul.

– D-apoi am obosit puţin, că mătuşă-mea stă departe şi eu nu mai sunt aşa tânără...

– Cum îl cheamă? Cum i-aţi pus numele copilului? fu curios şi lupul.

– Început.

Vulpea atunci începuse zdravăn să mănânce din mierea pe care, chipurile, o păstra.

După puţin timp, iaca o cioară zbură pe acolo şi strigă: Cra! Cra! Cra!

– Ce vrei tu? Ce vrei? făcu vulpea. Acum am venit doar.

– Ce-i? întrebă ursul.

– Uite, iar mă cheamă la cumetrie şi abia am fost.

– Du-te, cumătră, dacă te cheamă.

Plecă vulpea iar la scorbură şi-i mai trase o porţie zdravănă de miere. Mâncă din stup până la jumătate, apoi se întoarse.

– Ai petrecut bine?

– De minune...

– Cum îl cheamă pe copilaşul ăsta?

– Mijlociu.

– A, bun! Frumos nume.

. Mai trecu un timp, hop, un ciocârlan tot sărea pe acolo şi ciripea. Vulpea iar:

– Ce-i, măi, ce vrei? Nu merg, că-i departe. Nu merg acum. Spune-i că viu mâine.

– Ce-i cumătră, iar te cheamă? făcu ursul.

– Iar, cumetre urs, dar nu mă mai duc azi. M-oi duce mâine dac-oi putea.

– Du-te, cumătră, acum. Bată-te norocul, că numai de ospeţe ai parte! Cum nu mă cheamă şi pe mine cineva, că n-aş mai face nazuri...

Se duse vulpea iar, mâncă toată mierea, răsturnă stupul şi-l puse cu fundul în sus. Apoi se întoarse la cei doi.

– Ai venit, cumătră? o întrebă ursul.

– Cum îl cheamă? se interesă şi lupul.

– Lins-prelins-cu-fundu-n-sus.

Ei nu înţeleseră. Se duseră şi ei după un timp să mănânce din miere, dar găsiră stupul răsturnat cu gura în jos. Vulpea le spusese că ei nu-i plac dulciurile, aşa că ursul, mânios, îi zise lupului:

– Tu ai mâncat mierea, dar lasă că-ţi arăt eu ţie, ţi-ai găsit beleaua cu mine!

– N-am mâncat-o eu! urlă şi lupul.

Se luară la ceartă. Vulpea, ţuşti! în scorbura ei şi de-acolo începu să strige:

– Ursul şi lupul,
Deşi se cred isteţi,
Se ceartă-ntre ei
Ca doi nătăfleţi,
Iar vulpea şireată
A mâncat mierea toată...

– Ia auzi ce zice! strigă ursul. Ea ne-a mâncat mierea!

Şi fugiră la scorbura unde se ascunsese hoţomana. Cotrobăiră ei prin scorbură, dar n-au putut-o scoate afară pe vulpe. Până la urmă se lăsară păgubaşi. De atunci însă s-a stricat şi frăţia lor de cruce.

Ciobanul şi darul şarpelui

ERA ODATĂ un cioban care zi de zi mergea cu oile la păscut prin nişte stuf. Într-o zi, cum stătea acolo, văzu că se ridică o pasăre, un cocostârc, care ţinea ceva în cioc. Zbură pasărea un timp şi scăpă ce avea în cioc. Ciobanul alergă într-acolo, să vadă ce a scăpat pasărea. Când ajunse, zări un şarpe. Stătea ciobanul şi se uita la şarpe şi şarpele la cioban. Deodată şarpele începu să vorbească:

– Măi, baciule, uite, eu sunt rănit la spinare de pasărea ceea, care a vrut să mă mănânce. Fii bun şi leagă-mă, că ţi-oi face şi eu un bine.

Ciobanul luă şarpele, îi legă rana şi-l puse într-o tufă, ca să nu-l calce oile şi vitele. Îi zise şarpele atunci:

– Mâine ai să vorbeşti limba păsărilor şi a animalelor. Eu îţi dau darul ăsta, pentru binele ce mi-ai făcut, dar tu să nu spui nimănui, că n-o să fie bine de tine.

Se duse ciobanul acasă cu oile şi le băgă în ţarc. A doua zi, dimineaţa, trimise pe altcineva să

le păzească, iar el puse nişte saci cu grâu pe măgar şi plecă la moară. Când să iasă pe poartă, văzu nişte vrăbii care ciuguleau într-o grămadă de nisip pe-acolo şi vorbeau în limba lor:

– Ia te uită la ăsta, se duce la moară, dar îi curge grâul din saci!

Se uită ciobanul, aşa era. Drese el sacii şi plecă din nou. Ajunse la moară, duse sacii înăuntru şi dădu drumul măgarului să pască iarbă cu al morarului. Auzi cum zbierau ei acolo împreună şi-i ascultă să audă ce-şi spun.

– Deseară vin hoţii la stăpânul meu şi-o să-i fure tot din casă, zicea măgarul morarului, că n-are cine să-i spună. Numai eu i-am auzit şi el pe mine nu mă înţelege.

Se duse ciobanul la morar:

– Măi, să ştii că deseară vin hoţii la tine şi vor să-ţi ia tot din casă.

– Dar tu de unde ştii?

– Asta-i treaba mea.

– Măi, stai şi tu deseară la mine şi, dacă s-o întâmpla aşa cum mi-ai spus, să ştii că nici nu-ţi iau vamă la măcinat, ba îţi mai dau şi o pungă de bani.

Se-aşezară ei seara la pândă cu nişte ciomege zdravene şi-aşteptară. Pe la miezul nopţii veniră tâlharii. Săriră morarul şi ciobanul şi începură să dea cu ciomegele în dreapta şi în stânga, de ţipau tâlharii ca din gură de şarpe. Scăpând cu chiu, cu vai, o rupseră la fugă în pădure. A doua zi, plecă şi ciobanul la stână, bucuros că morarul nu-i luase vamă la măcinat, ba îi dăduse şi o pungă de bani pe deasupra. Drumul lui trecea prin pădure. La un moment dat, auzi o bufniţă care-i spunea alteia:

– Au trecut nişte tâlhari pe aici şi s-au dus la podul din Poiana urşilor, unde sunt ascunse toate bogăţiile lor.

Ciobanul duse repede sacii acasă, îi descărcă şi se întoarse în Poiana urşilor. După ce mai merse puţin, găsi podul. Sub pod, acolo, văzu o groapă, şi în ea numai aur, argint şi pietre scumpe. Încărcă şi el cât putu pe măgar. Când căra el, auzi o altă bufniţă că-i striga:

– Fugi, că vin hoţii! Fugi, că vin hoţii!

Fără să mai piardă vremea, ciobanul o luă la fugă. Fugi el, fugi şi se opri într-o poiană să se mai odihnească. Acolo văzu nişte cai care

păşteau. Ce se gândi ciobanul? „Măi, acum am bani, am de toate, mi-ar trebui şi mie un cal bun."

Căută în stânga, căută în dreapta, până găsi pe stăpânul cailor şi făcură târgul. Ciobanul îşi luă calul şi plecă. Pe drum, ajunse la o cârciumă. Intră şi el înăuntru să bea un pahar de rachiu. Iacă un motan pe la picioarele lui:

– Miau, miau, s-a aprins şura! Ard paiele crâşmarului!

– I-auzi, măi, îţi arde şura! zise atunci ciobanul către crâşmar.

– Măi, ţie îţi arde de glumă! răspunse acesta.

– Ba nu glumesc deloc. Dacă asculţi, bine, dacă nu, te priveşte!

Fugi crâşmarul la şură. Aşa era. Săriră toţi oamenii cu apă, cu pământ şi stinseră focul. N-apucase să se aprindă prea tare. Îl cinsti crâşmarul pe cioban, îi dădu să mănânce şi-l opri şi peste noapte să doarmă la el. Dimineaţa, când să plece, veneau unii călare, care se duceau la o nuntă a unui boier. Legară caii şi se opriră şi ei să bea un pahar cu vin. Ciobanul era pe-afară pe-acolo, îşi punea şaua pe calul lui. Auzi pe unul din caii cei legaţi, spunând:

– Oare cât m-or mai duce aşa fără potcoavă, că mi s-a stricat piciorul?!

– Măi, al cui este calul cel murg de colo? întrebă atunci ciobanul.

– Dar de ce vrei să ştii? răspunse careva.

– Păi, vezi că n-are o potcoavă şi i se strică piciorul. Ce-ai să mai faci cu el aşa?

– Fugi de-acolo, de unde ştii tu? Că doar nu te-ai uitat la potcoavele lui.

– Iaca ştiu!

Se uită omul la picioarele calului şi văzu că aşa era. Puse de potcovi calul şi apoi îl întrebă pe cioban:

– Nu vrei să mergi cu noi?

– Dar unde vă duceţi?

– La o nuntă a unui boier.

– Păi... n-am fost eu la nunţi boiereşti, dar hai să merg, să nu mor şi să nu ştiu cum e acolo.

Ajunseră la boier. Acolo, nuntă mare, trăsuri, lume multă, mă rog, nuntă boierească. La masă, stând de vorbă, unul dintre ei întrebă dacă ştie cineva să vorbească în mai multe limbi. Boierul zise că el ştie paisprezece limbi şi tot întreba dacă mai este cineva care să ştie atâtea. Ciobanul, cum

băuse şi el un pahar cu vin, uitase ce-i spusese şarpele când îi dăduse darul de a înţelege limba animalelor şi a păsărilor, aşa că ce-i veni? Hai să spună că el ştie nouăzeci şi nouă de limbi.

– Cum ştii tu nouăzeci şi nouă de limbi? întrebă boierul.

– Iaca bine. Eu ştiu tot ce spun toate păsările şi toate animalele de pe pământ.

– Măi, taci! Dacă tu ştii asta, ia spune-mi, zise boierul, ce cântă pasărea asta?

– Zice că miresei nu-i place deloc mirele! răspunse ciobanul fără să stea pe gânduri.

Aşa era, dar boierul se supără şi-l bagă la închisoare. Când se văzu ciobanul acolo, se dezmetici de tot şi-şi spuse mâhnit: „Aşa-mi trebuie! Nuntă boierească am vrut, nuntă boierească am găsit".

Nunta mergea înainte. Ce să facă el, cum să iasă de-acolo? Văzu un şoarece înaintea lui, care chiţăia:

– Stai liniştit, că mai avem oleacă de ros la geamul ăsta!

Atunci ciobanul împinse fereastra, care sări cât colo, că era toată roasă, plină de găuri. Ieşi

pe fereastră, îşi luă calul şi mână, băiete! Se duse acasă şi-şi făcu nişte curţi şi nişte hambare cum nu mai avea nimeni, că avea aur de la hoţi, şi în viaţa lui nu mai spuse nimănui de atunci că ştie limba păsărilor şi a animalelor.

Cei şapte mânji

AU FOST ODATĂ doi oameni săraci, care trăiau într-o colibă, departe, la marginea unei păduri. De-abia aveau din ce trăi de la o zi la alta, şi asta cu greu. Dar aveau trei feciori. Pe cel mic îl chema Askeladd[1], căci nu făcea altceva decât să scormonească în cenuşă.

Într-o bună zi, fiul cel mare le spuse părinţilor că vrea să plece să-şi caute de lucru. Îi dădură voie pe dată şi băiatul porni la drum. Merse el o zi întreagă, iar pe când se însera, ajunse la curtea unui rege şi se opri la poartă.

Regele stătea afară pe scările palatului şi îl întrebă încotro merge.

---

[1] Askeladd – erou al multor poveşti populare norvegiene, care îşi petrece timpul scormonind în cenuşă *(aske)*, ceea ce face ca el să fie mereu ţinta batjocurii fraţilor săi mai mari.

– Oh, umblu să găsesc ceva de lucru, îi răspunse băiatul.

– Vrei să lucrezi la mine şi să-mi păzeşti cei şapte mânji? întrebă regele. Dacă-i poţi păzi o zi întreagă şi-mi spui, seara, ce mănâncă şi ce beau, ţi-o dau pe fata mea de soţie şi jumătate de regat. De nu, îţi voi face trei crestături pe spate.

Băiatul se gândi că era o muncă uşoară, aşa că putea să o ducă la bun sfârşit.

Dimineaţa, când se lumină de ziuă, grăjdarul dădu drumul celor şapte mânji, care o şi porniră din loc, cu băiatul după ei. O luară peste munţi şi văi, prin tufişuri şi desişuri. După ce alergă în urma lor o vreme, băiatul începu să obosească şi, după ce mai alergă puţin, ajunse la o trecătoare. Acolo stătea o bătrână care torcea dintr-o furcă. Văzându-l pe băiat alergând după mânji de curgeau apele pe el de oboseală, îi strigă:

– Vino aici, frumosule, să te caut în cap!

Băiatul se duse cu dragă inimă şi se aşeză cu capul în poala bătrânei şi ea îl căută în cap toată ziua, în timp ce el lenevea.

Când începu să se înşereze, băiatul îi spuse bătrânei că trebuie să plece.

– Trebuie să mă duc acasă, spuse el, pentru că la curtea regelui nu mă mai pot întoarce.

– Mai aşteaptă puţin până se întunecă, spuse femeia. Mânjii regelui se întorc pe aici şi te poţi duce acasă cu ei. N-o să ştie nimeni că ai stat aici toată ziua, în loc să păzeşti mânjii.

Când sosiră mânjii, bătrâna îi dădu băiatului un ulcior şi nişte muşchi pe care să i le arate regelui şi să-i spună că asta băuseră şi mâncaseră cei şapte mânji.

– Ai păzit mânjii toată ziua, cu adevărat? îl întrebă regele pe băiat, când acesta i se înfăţişă după ce dusese mânjii în grajd.

– Da, i-am păzit! răspunse băiatul.

– Atunci poţi să-mi arăţi ce-au băut şi ce-au mâncat mânjii mei? întrebă regele.

Şi băiatul îi arătă ulciorul şi muşchiul pe care le avea de la bătrână.

– Uite ce-au mâncat mânjii măriei-tale şi uite ce-au băut! zise băiatul.

Dar regele înţelese cum îi păzise mânjii şi se supără atât de tare pe băiat, încât dădu poruncă să fie alungat pe dată de la palat, dar nu înainte de a i se face trei crestături pe spinare, pe care să i se pună apoi şi sare.

Când se întoarse acasă băiatul, vă puteţi lesne da seama cum se simţea. O dată plecase şi el să caute de lucru, dar îi fusese de ajuns.

În ziua următoare, fiul cel mijlociu spuse şi el că vrea să plece la drum, să-şi încerce norocul. Părinţii se împotriviră şi îl rugară să se uite la spinarea fratelui mai mare, dar băiatul era hotărât şi nu se lăsă până ce nu îi dădură voie.

Porni şi el la drum. După ce merse cale de o zi, ajunse şi el la curtea regelui. Regele stătea pe scări şi îl întrebă încotro merge. Când băiatul îi răspunse că umbla să-şi găsească de lucru, îl întrebă dacă nu vrea să intre argat la el şi să-i păzească mânjii. Regele îi spuse şi lui ceea ce îi zisese şi fratelui mai mare.

Băiatul primi pe dată. Intră argat la rege, să-i păzească mânjii şi se prinse să-i spună ce au mâncat şi ce au băut.

A doua zi, în zori, grăjdarul dădu drumul mânjilor. Aceştia porniră iar peste munţi şi văi, cu băiatul după ei. Dar şi lui i se întâmplă acelaşi lucru ca şi fratelui său mai mare. După ce alergă o bună bucată de drum în urma mânjilor nărăvaşi, curgeau apele de pe el, de oboseală. Ajunse

şi el la trecătoarea unde stătea şi torcea bătrâna. Aceasta strigă după el:

– Vino aici, frumosule, să te caut în cap!

Băiatul primi cu bucurie. Lăsă mânjii să meargă în voia lor şi se aşeză cu capul în poala bătrânei. Stătu aşa şi lenevi toată ziua.

Când se întoarseră, seara, mânjii, primi şi el o mână de muşchi şi un ulcior cu apă de la femeie, ca să i le arate regelui. Când sosi în faţa lui, regele îl întrebă pe băiat:

– Spune-mi, poţi să-mi arăţi ce mănâncă şi ce beau mânjii mei?

Băiatul scoase atunci ulciorul cu apă şi muşchiul şi îi răspunse:

– Uite ce au mâncat şi uite şi ce au băut!

Regele se supără şi pe el, drept care dădu poruncă să i se facă trei crestături pe spinare, să i se presare pe ele sare şi apoi să fie alungat pe dată. Când se întoarse acasă, povesti şi el ceea ce păţise, adăugând că altă dată nu mai are de gând să plece în căutare de lucru.

A treia zi vru şi Askeladd să plece. Avea chef să încerce şi el să păzească cei şapte mânji ai regelui.

Fraţii mai mari râseră de el:

– Când nouă ni s-a întâmplat ce ni s-a întâmplat, îţi închipui c-o să reuşeşti tocmai tu! Arăţi ca unul care n-a făcut altceva decât să stea şi să scormone în cenuşă!

– Vreau totuşi să merg şi eu, spuse Askeladd, de vreme ce mi-a intrat în cap să merg.

Nici batjocura fraţilor mai mari, nici rugăminţile părinţilor săi nu folosiră la nimic. Askeladd o luă şi el din loc, în căutarea norocului.

După ce merse cale de o zi, ajunse şi el, pe înserat, la curtea regelui. Regele era afară pe scări şi îl întrebă încotro merge.

– În căutare de lucru! răspunse Askeladd.

– De unde eşti? îl mai întrebă regele, pentru că acum vroia să ştie mai multe, înainte de a primi pe cineva ca argat.

Askeladd îi spuse de unde vine, că este frate cu cei doi care îi păziseră mânjii şi îi ceru voie să încerce şi el să-i păzească a doua zi.

– Oh, nu! spuse regele, care se înfurie numai când auzi de ei. Dacă eşti frate cu ei, nu faci nici tu mai multe parale. Din ăştia am avut destui până acum, nu-mi mai trebuie încă unul!

– Da, dar de vreme ce tot am venit până aici, aş putea, totuşi, încerca şi eu, îşi dădu cu părerea Askeladd.

– Sigur, vrei şi tu să ţi se cresteze până la urmă spinarea. Din partea mea, n-ai decât să încerci! zise regele.

– Ba aş vrea mai degrabă s-o capăt pe prinţesă de soţie, spuse Askeladd.

A doua zi, în zori, grăjdarul dădu drumul celor şapte mânji din grajd şi aceştia o şi porniră peste munţi şi văi, prin tufişuri şi desişuri, cu Askeladd după ei.

După ce fugi o bună bucată de vreme în urma lor, ajunse şi el la trecătoarea unde stătea şi torcea bătrâna, care strigă după el:

– Vino aici, frumosule, să te caut în cap!

– Naiba să te ia! Naiba să te ia! îi răspunse Askeladd, grăbindu-se să ţină pasul cu mânjii.

După ce ieşi din trecătoare, cel mai tânăr dintre mânji îi spuse cu glas omenesc:

– Urcă în spatele meu, flăcăule, că mai avem cale lungă de mers.

Askeladd, fără să se mire că mânzul vorbeşte, făcu întocmai, după care mai merseră încă mult timp.

– Nu vezi nimic? îl întrebă mânzul deodată.

– Nu! răspunse băiatul.

După ce mai merseră ei cale lungă să le ajungă, mânzul îl întrebă din nou:

– Ei, acum vezi ceva?

– Da, acum cred că zăresc ceva! răspunse Askeladd. Pare să fie un trunchi mare şi gros de mesteacăn.

– Ei bine, într-acolo mergem.

Când ajunseră la trunchiul de mesteacăn, mânzul cel mai bătrân îl dădu la o parte şi, pe locul unde fusese trunchiul, apăru o uşă. Înăuntru era o cămăruţă în care nu se găseau decât o sobă şi câteva băncuţe. După uşă însă atârnau o spadă mare şi ruginită şi un ulcior micuţ.

– Poţi să ridici spada de colo? îl întrebă mânzul pe Askeladd.

Acesta încercă, dar nu reuşi. Aşa că trebui mai întâi să ia o înghiţitură din ulcior, apoi încă una şi încă una, după care apucă spada cu uşurinţă, de parcă ar fi fost un fulg.

– Acum trebuie să iei spada cu tine, zise mânzul. Cu ea să ne tai capetele la toţi şapte, în ziua nunţii tale, şi vom fi din nou prinţi, cum am

fost odinioară. Noi suntem, de fapt, fraţii prinţesei cu care o să te căsătoreşti acum, când o să-i poţi spune regelui ce mâncăm şi ce bem. Atâta doar că acela care ne-a blestemat este un troll[1] urât şi este pornit împotriva noastră. De aceea, după ce ne tai capetele, trebuie să ai grijă să pui fiecare cap la locul lui. Astfel, blestemul troll-ului n-o să mai aibă nici o putere asupra noastră.

Askeladd promise că aşa va face şi merseră mai departe. După ce merseră ei cale lungă să le-ajungă, mânzul îl întrebă pe Askeladd:

– Nu vezi nimic?

– Nu! răspunse acesta.

Mai merseră ei multă, multă vreme, peste munţi şi peste văi.

– Dar acum? îl întrebă mânzul pe Askeladd. Nici acum nu vezi nimic?

– Ba da, răspunse el, acum văd ceva ca o panglică, şerpuind departe. E un râu, cumva?

– Da, e un râu, zise mânzul. O să-l trecem în curând.

---

[1] Troll – fiinţă supranaturală, cu diferite întrupări, înfăţişată adesea ca având mai multe capete; îşi are sălaşul în munţi, în adâncul apelor sau în păduri.

Peste râu era un pod lung şi frumos şi, când ajunseră pe malul celălalt, mai merseră încă o bucată de drum. După o vreme, mânzul îl întrebă iar pe Askeladd dacă vede ceva.

Dar de data aceasta Askeladd îi spuse că zăreşte ceva, nu prea departe, ce părea a fi acoperişul unei case.

– Într-acolo mergem! îi spuse mânzul.

Când intrară în curtea aceea, mânjii căpătară iar chip de oameni. Erau atât de frumos îmbrăcaţi fiii regelui, încât străluceau de îţi luau ochii. Intrară în casă, unde primiră pâine şi vin de la un bătrân. Intră şi Askeladd. După ce bătrânul le dădu binecuvântarea sa, ieşiră din casă. Askeladd ieşi şi el, dar luă cu sine o sticlă de vin şi o pâine din care le dăduse bătrânul.

În clipa în care ieşiră din casă, prinţii se prefăcură iar în mânji. Askeladd încălecă pe cel mai tânăr şi plecară înapoi pe drumul pe care veniseră, dar mergând mult, mult mai repede. Mai întâi trecură podul, apoi pe lângă trunchiul de mesteacăn şi, în cele din urmă, pe lângă bătrâna care stătea în trecătoare şi torcea. Mergeau atât de repede, încât Askeladd nici nu putu desluşi ce

îi striga bătrâna, dar auzi destul ca să-şi dea seama că este tare supărată pe el.

Se întunecase aproape de-a binelea când se întoarseră la curtea regelui. Regele însuşi îi aştepta afară, nerăbdător.

– Ai păzit mânjii cu adevărat toată ziua? îl întrebă regele pe Askeladd.

– Desigur! îi răspunse flăcăul.

– Deci poţi de bună seamă să-mi arăţi ce mănâncă şi ce beau, o zi întreagă, cei şapte mânji ai mei? întrebă regele.

Askeladd scoase atunci pâinea şi sticla de vin şi i le arătă regelui.

– Uite ce mănâncă şi uite ce beau, zise el.

– Da, aşa este, tu i-ai păzit cu adevărat, zise regele, şi o vei căpăta pe prinţesă de soţie, precum şi o jumătate de regat.

Se făcură îndată pregătiri de nuntă, care trebuia să fie atât de frumoasă şi de minunată, încât să se audă şi să se vorbească de ea peste tot în împrejurimi, spunea regele.

Dar, când să se aşeze la masă, mirele se ridică şi se duse în grajd, căci uitase ceva acolo, spunea el. Când ajunse în grajd, făcu întocmai

cum îl învăţase mânzul cel mai tânăr. Tăie capetele tuturor mânjilor, întâi celui mai bătrân, apoi celorlalţi, având grijă să le potrivească fiecăruia capul la loc. După ce sfârşi cu toate acestea, mânjii se prefăcură la loc în prinţi. Când se întoarse la masă urmat de cei şapte prinţi, regele fu atât de fericit, încât îl îmbrăţişă şi îl sărută pe Askeladd. Iar prinţesa îl îndrăgi şi mai mult decât înainte.

– Acum vei căpăta jumătate de regat, aşa cum am făgăduit, spuse regele. Iar după moartea mea, vei avea şi cealaltă jumătate, căci fiii mei îşi vor putea câştiga pământ şi bogăţii singuri, acum că sunt iar prinţi.

Vă puteţi închipui ce bucurie şi veselie a fost la nuntă. Am fost şi eu acolo. Nimeni, însă, nu avea timp să mă bage în seamă. Nu am primit decât o felie de prăjitură cu unt, pe care am pus-o pe cuptor; prăjitura s-a ars, iar untul s-a topit, aşa că eu unul nu m-am ales cu nimic.

Mireasa cu tufă în frunte

ERA ODATĂ un bărbat văduv, care avea un fiu şi o fiică de la prima soţie. Amândoi erau copii buni şi ţineau mult unul la altul.

După o vreme, bărbatul se recăsători cu o văduvă, care avea şi ea o fiică de la primul soţ. Dar atât mama cât şi fiica erau din cale-afară de urâte şi de rele. Din clipa în care intră în casă noua soţie, copiii bărbatului nu mai avură nici o clipă de linişte în vreun colţ al casei. De aceea, băiatul se gândi că ar fi mai bine să plece în lume şi să încerce să-şi câştige singur pâinea. După ce merse o vreme, ajunse la curtea unui rege, unde fu primit ca rândaş. Cum era muncitor şi sârguincios, caii pe care îi îngrijea el erau bine hrăniţi şi străluceau de curăţenie.

Sora sa însă, care rămăsese acasă, o ducea cum nu se poate mai rău. Atât mama vitregă cât şi fata acesteia se ţineau de capul ei oriunde s-ar fi aflat, certând-o şi boscorodind-o, astfel că biata fată nu avea niciodată vreo clipă de răgaz. Trebuia să facă treburile cele mai grele, fără să murmure,

iar de ales se alegea doar cu vorbe de ocară şi cu câte ceva de mâncare.

Într-o bună zi, fata fu trimisă la râu să aducă apă. De cum ajunse, din apa râului se iţi un cap îngrozitor de urât.

– Spală-mă! spuse capul.

– Cu plăcere! răspunse fata şi se puse pe frecat şi spălat capul cel urât; dar, în sinea ei, îşi spunea că e o muncă înfiorătoare.

Nici nu termină bine cu spălatul, că se ivi un al doilea cap, şi mai urât decât primul.

– Perie-mă! spuse capul.

– Cu plăcere! răspunse fata şi se apucă să perie claia de păr de pe capul acela hidos.

Dar, după cum vă puteţi lesne închipui, nu-i făcea nici o plăcere. După ce duse la bun sfârşit şi treaba aceasta, din râu apăru încă un cap, înspăimântător de urât.

– Sărută-mă! spuse capul.

– Cu plăcere! răspunse fata şi o şi făcu, dar acesta îi păru a fi cu adevărat cel mai urât lucru pe care să-l fi făcut vreodată.

Capetele ţinură apoi sfat, întrebându-se ce ar fi de făcut pentru cineva atât de bun la inimă.

– Să fie cea mai frumoasă fată dintre fete, cu o piele albă şi strălucitoare ca lumina zilei! spuse primul cap.

– Să-i curgă aur din păr de fiecare dată când şi-l perie! spuse al doilea.

– Să-i cadă aur din gură ori de câte ori vorbeşte! spuse şi al treilea; capetele dispărură apoi în apa râului.

Când se întoarse acasă fata, frumoasă şi luminoasă ca ziua, mama vitregă şi fiica ei mai că nu plesniră de ciudă şi de furie. Încă mai rău fu când văzură bani de aur căzându-i din gură când vorbea. Mama vitregă se supără atât de tare, încât o goni din casă, trimiţând-o să stea în cocină. Acolo avea să stea cu aurul ei cu tot, întrucât în casă nu i se mai îngăduia să pună piciorul.

Nu trecu multă vreme şi mama vitregă o trimise chiar pe fiica ei la râu, după apă. De cum ajunse acolo cu găleţile, din apă se iţi primul cap.

– Spală-mă! spuse capul.

– Să te spele dracu'! răspunse fata.

Apăru apoi cel de al doilea cap.

– Perie-mă! spuse capul.

– Să te perie dracu'! răspunse fata.

În cele din urmă, se ivi şi cel de-al treilea cap.

– Sărută-mă! spuse capul.

– Să te sărute dracu', pocitanie ce eşti! spuse fata şi se îndepărtă.

Capetele ţinură iarăşi sfat, întrebându-se ce ar trebui să facă ele cu cineva atât de hain. Hotărâră ca fata să aibă un nas lung de patru alen-i[1], un bot de trei alen-i şi o tufă în frunte şi, de fiecare dată când vorbeşte, să-i cadă din gură cenuşă. Aşa se şi întâmplă.

Când se întoarse acasă cu găleţile de apă, fata strigă către mama ei:

– Deschide uşa!

– Dar deschide-o singură, fata mea! îi răspunse maică-sa.

– Nu ajung la uşă din pricina nasului meu prea lung! răspunse la rândul ei fata.

Când ieşi femeia din casă şi-şi văzu fiica (oricine îşi poate închipui ce trebuie să fi simţit!), dădu un ţipăt îngrozitor şi începu să plângă. Toate fură însă în zadar, că nasul şi botul fetei nu se micşorară defel.

---

[1] Alen – veche unitate de măsură norvegiană, egală cu aproximativ 0,63 m.

Băiatul, care slujea la curtea regelui, pictase un portret al surorii sale. Ţinea tabloul în cămăruţa sa şi nu se mai sătura uitându-se la el, într-atât îşi iubea sora. Ceilalţi rândaşi aflară şi ei de acest lucru; uitându-se în camera lui pe gaura cheii, îl văzură cum se tot uita la tablou. Neştiind al cui era portretul şi părându-li-se ciudat, hotărâră să meargă la rege să-i povestească cele văzute şi să-i spună să se uite şi el pe gaura cheii, să vadă cu ochii lui cele ce se întâmplă. Regele nu voi să creadă una ca asta. În cele din urmă însă reuşiră să-l convingă. Se duse tiptil, în vârful picioarelor, până la uşă, privi pe gaura cheii şi, într-adevăr, îl văzu pe băiat cum se tot uita la tabloul agăţat în perete.

– Deschide! strigă regele.

Băiatul, însă, nu îl auzi.

Regele strigă apoi încă o dată, dar băiatul nu îl auzi nici acum.

– Deschide, îţi spun! strigă din nou regele. Sunt eu, regele, vreau să intru.

Băiatul se repezi la uşă şi trase zăvorul, dar, în graba sa, uită să mai ascundă tabloul. Când regele intră în cămăruţă, atât de frumos i se păru tabloul, încât rămase locului ca vrăjit.

– O femeie atât de frumoasă nu se găseşte nicăieri în lume! spuse regele.

Băiatul îi povesti că aceea pe care o pictase era sora lui; iar dacă nu era mai frumoasă decât în tablou, apoi nu era nici câtuşi de puţin mai urâtă.

– Ei bine, de este chiar aşa de frumoasă, o s-o iau de nevastă, spuse regele şi îi porunci băiatului să pornească neîntârziat spre casă şi să n-o lungească pe drum.

Băiatul îi făgădui că se va grăbi cât va putea de tare şi o şi luă din loc.

Când ajunse acasă şi vru să-şi ia cu el sora, mama vitregă şi cu fiica ei ţinură morţiş să meargă şi ele. Plecară împreună, sora băiatului luând cu ea o casetă, în care îşi ţinea aurul, şi un căţel. Caseta şi câinele erau singurele lucruri care îi rămăseseră de la mama ei.

După ce merseră o parte din drum, trebuiră să treacă o mare. Băiatul se aşeză în spate, la cârma unei bărci, iar mama vitregă şi cele două fete şedeau în partea din faţă. Călătoriră astfel mult şi bine, iar după o vreme zăriră ţărmul.

– Vedeţi ţărmul acela alb? Acolo mergem! le spuse băiatul, dând roată cu privirea.

– Ce spune fratele meu? întrebă sora băiatului, fiindcă nu înţelesese.

– Spune că trebuie să-ţi arunci caseta în mare, răspunse mama vitregă.

– De, dacă spune fratele meu asta, aşa şi trebuie să fac, zise fata, grăbindu-se să arunce caseta, deşi ţinea la ea foarte mult.

După ce mai călătoriră un timp, fratele arătă iarăşi spre ceva cu mâna.

– Acela este castelul regelui unde trebuie să ajungem! spuse el.

– De astă dată ce spune fratele meu? întrebă din nou fata.

– Acum zice că trebuie să-ţi arunci câinele în mare! răspunse mama vitregă.

Sora băiatului plânse şi se amărî tare de tot. Căţelul era tot ce avea mai scump pe lume.

– Dacă fratele meu spune asta, atunci chiar că trebuie să o fac. Dar, vai, greu îmi mai vine să-l azvârl în mare!

Dar, în cele din urmă, îl aruncă în apă.

Mai călătoriră apoi o vreme.

– Uite-l pe rege sosind să te întâmpine! zise băiatul, privind către ţărm.

– Ce mai spune fratele meu? întrebă din nou sora sa.

– Păi, zice că ar trebui, degrabă, să te arunci chiar tu în mare! răspunse mama vitregă.

Fata se întristă amarnic şi plânse, dar, de vreme ce chiar fratele ei i-o cerea, crezu de cuviinţă că trebuie să o şi facă, drept care sări pe dată în mare.

Când ajunseră la curtea regelui, regele se îngrozi văzând-o pe mireasa cea pocită, cu nasul de patru alen-i, cu botul de trei alen-i şi cu o tufă în frunte. Cum pregătirile de nuntă se încheiaseră, cu mâncare şi băutură din belşug, şi cum nuntaşii aşteptau, regele trebui, totuşi, să o ia de nevastă pe fata femeii, aşa urâtă cum era. Dar, furios la culme, ceea ce nimeni nu i-ar fi putut-o lua în nume de rău, porunci ca băiatul să fie aruncat în *groapa cu şerpi*[1].

La puţină vreme, în seara primei zile de joi de după nuntă, la bucătăria de la curtea regelui se înfăţişă o tânără şi prea frumoasă fată, care o

---

[1] În groapa cu şerpi erau aruncaţi, în Norvegia Evului Mediu, cei osândiţi la moarte.

rugă pe bucătăreasă să fie atât de bună şi să-i dea cu împrumut o perie. De îndată ce o primi, fata începu să-şi perie părul şi din părul ei minunat începu să curgă aur. Era însoţită de un căţeluş căruia îi spuse:

– Ia ieşi puţin afară şi vezi dacă începe să se facă de ziuă!

De trei ori trimise ea căţelul afară şi, a treia oară, când se crăpa deja de ziuă, o luă din loc spunând:

– Ah, mireasă urâtă cu tufă-n frunte,
Ce stai culcată în braţele regelui!
Eu stau aici, pe pietriş şi nisip,
Iar bietul meu frate zace, plângând
afară, în groapa cu şerpi.

După care adăugă:

– N-am să mai vin decât de două ori.

A doua zi, bucătăreasa povesti ceea ce văzuse şi auzise. Când îi fură aduse la cunoştinţă cele întâmplate, regele hotărî ca joia următoare, seara, să stea el însuşi de strajă la bucătărie, ca să poată vedea de erau adevărate cele auzite.

Joia următoare, de cum se întunecă, regele se şi înfiinţă la bucătărie. Totuşi, oricât îşi frecă ochii încercând să rămână treaz, nu îl ajută cu nimic, căci mireasa cu tufă în frunte cânta, drept care, în cele din urmă, ochii i se închiseră. Când fata cea frumoasă intră în bucătărie, regele dormea de-acuma buştean şi chiar sforăia. Întocmai ca întâia oară, fata ceru o perie cu împrumut şi îşi perie părul, astfel că iar i se revărsă aur din cosiţe. Îşi trimise iarăşi câinele afară de trei ori şi, când se lumină de ziuă, o luă din loc. Pe când se îndepărta, rosti din nou aceleaşi cuvinte, ca şi prima oară:

– Ah, mireasă urâtă cu tufă-n frunte,
Ce stai culcată în braţele regelui!
Eu stau aici, pe pietriş şi nisip,
Iar bietul meu frate zace, plângând
afară, în groapa cu şerpi.

După care adăugă:

– N-am să mai vin decât o dată.

În seara celei de a treia zile de joi, regele vru iarăşi să stea de strajă. Puse, de data aceasta,

doi oameni, câte unul la fiecare braţ al său, să i-l scuture şi să-l înghiontească ori de câte ori ar da să adoarmă. Pe alţi doi oameni îi puse să o păzească pe mireasa cu tufă în frunte. Pe înserat, însă, mireasa cu tufă în frunte începu iar să murmure şi să cânte, astfel încât regelui iar i se închideau ochii, iar capul îi atârna într-o parte. Fata cea frumoasă veni iar, luă peria şi-şi perie părul de i se revărsă aur din cosiţe. Îl trimise pe căţel de trei ori afară să vadă dacă se face ziuă. A treia oară, începu să se lumineze. Atunci, fata spuse:

– Ah, mireasă urâtă cu tufă-n frunte,
Ce stai culcată în braţele regelui!
Eu stau aici, pe pietriş şi nisip,
Iar bietul meu frate zace, plângând
afară, în groapa cu şerpi.

– De-acum n-am să mai vin niciodată! spuse fata, dând să plece.

Cei doi oameni, care îl ţineau pe rege de câte-un braţ, îi puseră un pumnal în mână cu care acesta se tăie atât de tare la degetul mic, încât începu să-i curgă sânge şi se trezi.

Astfel fu salvată adevărata mireasă, iar acum, că regele se trezise, ea îi povesti ce se petrecuse şi cum o înşelaseră mama vitregă şi fiica ei. Fratele fetei fu pe dată scos din groapa cu şerpi – şerpii nu îi făcuseră nici cel mai mic rău, iar, în locul său, fură aruncate mama vitregă şi fata ei.

E greu de spus în cuvinte cât de fericit era regele acum, că scăpase de mireasa cea urâtă cu tufă în frunte şi că urma să aibă o regină frumoasă şi luminoasă ca ziua. Acum avu loc şi adevărata nuntă, despre care se vorbi şi se auzi peste nouă mări şi ţări.

Ariciul şi porumbeii

ODATĂ, un arici îşi făcuse culcuşul lângă trunchiul unui copac, în vârful căruia îşi aveau cuibul doi porumbei sălbatici, soţ şi soţie.

Câtva timp au dus-o bine porumbeii cu vecinul lor, până când, într-o bună zi, ariciului i se

năzări că porumbeii erau mai fericiţi decât el, că ei găseau hrana de-a gata în copac, un alun încărcat de fructe, în timp ce el, sărmanul, era condamnat să tot scormone prin toate rădăcinile copacilor ce-i apăreau în cale. Se gândi şi iar se gândi, până ce găsi un şiretlic.

În fiecare dimineaţă luase obiceiul de a sta la rădăcina copacului, cu o înfăţişare de sfânt, veşnic cufundat în rugăciuni. Şi trecu o zi, şi mai trecu alta, şi porumbelul, despre care nu se ştie de-l luase ori nu în seamă până atunci, nu se abţinu să nu-l întrebe:

– Mă iartă, prietene, că îndrăznesc, dar de când trăieşti aşa?

– De-o viaţă! îi răspunse ariciul.

– Mereu în rugăciuni?

– Mereu.

– Şi cu ce te hrăneşti?

– Cu ce-mi pică din cer.

– Şi din ce e făcută haina pe care o porţi?

– Din spini, aşa cum se cuvine să fie haina unuia ce se căieşte.

– Şi cum de ţi-ai ales să locuieşti tocmai în locul acesta, când sunt atâtea altele mai atrăgătoare?

– L-am ales tocmai din umilinţă; în felul acesta pot da exemplu celorlalţi.

– Eşti de admirat! Ştii că aproape îmi vine şi mie poftă să fac la fel ca tine?

– Prietene, îi răspunse ariciul, nu totdeauna ai şi în suflet ceea ce ai pe buze. Dar dacă eşti sincer în spusele tale, lasă casă şi masă şi vino să duci un trai sărac, dar curat.

Porumbelul sălbatic, după ce se gândi puţin, îi răspunse:

– Nu-i prea uşor! Nici nu ştiu cum aş putea sta împreună cu soţia mea în altă parte, decât tot în vârf de copac.

– Dragul meu, se prefăcu ariciul, culege din belşug câte alune crezi că-ţi vor fi de-ajuns pentru un an întreg, apoi vei putea părăsi locul de acolo de sus, făcându-ţi un cuib umil aici, la rădăcina copacului.

Porumbelul, convins şi înduioşat, zbură într-un suflet la soţia lui, ca să-i istorisească tot ceea ce învăţase de la credinciosul arici.

Atunci şi el şi porumbiţa începură să culeagă aproape toate alunele din copac, azvârlindu-le pe jos, lângă vizuina ariciului. Când terminară lucrul, porumbeii, obosiţi, îi spuseră ariciului:

– Preacuvioase arici, după atâta trudă ni s-a făcut foame şi, înainte de a ne căuta loc pentru un cuib umil aşa cum ai spus tu, am vrea să ciugulim câte o alună.

– Dragii mei, alunele vă stau la dispoziţie. Le-am adunat pe toate în vizuina mea. Intraţi, vă rog, înăuntru şi serviţi-vă!

Cei doi porumbei intrară cu toată încrederea în vizuina ariciului. Dar ariciul se aşeză în uşă, îşi zbârli acele şi le strigă, batjocoritor:

– Aţi căzut în capcană! Acum am şi fructe, şi carne...

– Câtă ticăloşie! şopti porumbelul. Dar lasă că nici o faptă nu-i fără răsplată.

Nici nu înghiţi bine ariciul o alună, când se porni o furtună ca-n basme şi întâmplarea făcu să cadă un trăsnet chiar pe copacul cu pricina, care îndată luă foc. Şi, în loc să fie apărat de acele sale, ariciul muri mistuit de focul propriilor săi ţepi.

Cele trei prinţese din Hvittenland[1]

A FOST ODATĂ un pescar care trăia lângă palatul regelui şi pescuia pentru acesta. Într-o zi se duse în larg, la pescuit, dar nu prinse nimic. Se putea plânge el de ce voia, de undiţă şi de peşte, de peşte şi de undiţă, că tot nu i se agăţa nimic în cârlig. Dar, când începu să se întunece, ieşi un cap din apă şi îi spuse:

– Dacă-mi dai ce poartă nevasta ta sub brâu, vei putea prinde peşte.

Omul răspunse pe loc că îi va da, fiindcă nu ştia că nevastă-sa aştepta un copil. Şi prinse în seara aceea cât de mult peşte dori. Dar, când se întoarse acasă şi povesti cum prinsese peştele, nevastă-sa începu să plângă şi să-l ocărască pentru ceea ce făcuse.

Ajunse repede şi la palat vestea că nevasta pescarului era tare îndurerată şi, când regele auzi ce se întâmplase, făgădui să ia copilul la el şi să încerce să-l salveze.

---

[1] Hvittenland – în limba norvegiană, Ţara Albă (hvit = alb şi land = ţară).

Trecu vremea şi, când sosi sorocul, nevasta pescarului născu un băieţel. Regele îl luă la el şi îl crescu ca pe fiul său.

Într-o bună zi, băiatul ceru voie să meargă cu tatăl său la pescuit, spunând că tare mult îşi mai dorea acest lucru. Regele nu prea vru să-l lase, dar, până la urmă, se învoi. Băiatul se duse cu tatăl lui în larg şi totul merse bine. Seara se întoarseră la mal. Atunci băiatul băgă de seamă că-şi pierduse batista şi vru să sară înapoi în barcă, să meargă după ea. Dar, chiar în clipa în care urcă în barcă, aceasta o luă din loc repede, atât de repede încât făcea spumă în jur, şi oricât încercă băiatul să se ajute de vâsle, nu folosi la nimic. Merse ce merse toată noaptea şi, până la urmă, ajunse la un ţărm alb.

Coborî din barcă şi, după ce merse o bucată de drum, îi ieşi în cale un om tare bătrân, cu o barbă lungă şi albă.

– Moşule, cum se numeşte ţinutul acesta? îl întrebă băiatul.

– Hvittenland! răspunse omul.

Şi apoi îl întrebă pe băiat de unde era şi ce căuta pe acolo.

– Ei, zise bătrânul, dacă mergi de-a lungul ţărmului, o să ajungi la cele trei fete de rege, care stau îngropate în pământ, doar capul şi-l pot ridica. O să te strige cea dintâi – e cea mai mare – şi-o să te roage frumos să te duci s-o ajuţi; şi aşa va face şi a doua, dar tu să nu te apropii de nici una din ele, ci să fugi, să nu le auzi şi să nu le vezi. Dar la a treia să te opreşti şi să faci ce te roagă, căci ea o să-ţi poarte noroc.

Când băiatul ajunse la prima prinţesă, aceasta îl rugă şi îl rugă cât se poate de frumos să se apropie, dar el nici vorbă să se ducă. La fel făcu şi cu cea de-a doua. Dar la a treia se opri.

– Dacă faci ce-o să-ţi spun, o să poţi alege pe aceea dintre noi, pe care o vrei, zise prinţesa.

Da, voia. Şi ea îi povesti că trei troll-i le vârâseră în pământ, acolo. Dar, înainte, locuiseră în palatul care se vedea în pădure.

– Acum, du-te în palat şi lasă-i pe troll-i să te bată câte o noapte întreagă pentru fiecare dintre noi. Dacă eşti îndeajuns de viteaz să înduri aşa ceva, ne scapi de blestem.

– Bine, se învoi băiatul. Am să-ncerc.

– Când intri, îi mai spuse prinţesa, ai să vezi doi lei la poartă. Dar să treci fără teamă printre ei, că n-au să-ţi facă nimic. Mergi tot înainte, până ce ajungi într-o cămăruţă întunecoasă. Acolo să te culci. O să vină un troll şi o să te bată, dar tu să iei sticla care atârnă pe perete şi să te ungi pe unde te-a bătut şi ai să fii iar ca nou. Ia şi sabia care atârnă lângă sticlă şi omoară-l pe troll.

Băiatul făcu întocmai cum îi spusese prinţesa: trecu printre lei, care nu îl văzură, şi merse până la cămăruţa întunecoasă, unde se culcă.

În prima noapte, veni un troll cu trei capete şi trei bice şi îl bătu pe băiat zdravăn. Dar el se ţinu tare până ce sfârşi troll-ul, luă apoi sticla şi se unse, apucă spada şi îl omorî pe troll. A doua zi dimineaţa, când ieşi, prinţesele erau ridicate de la brâu în sus.

Noaptea următoare, lucrurile se petrecură la fel. Dar troll-ul care veni avea şase capete şi şase bice, şi îl bătu mai rău decât primul. A doua zi dimineaţa însă, când băiatul ieşi, prinţesele erau ridicate în genunchi.

În cea de-a treia noapte, veni un troll cu nouă capete şi nouă bice, şi îl bătu pe băiat atât de

rău, că, până la urmă, acesta leşină. Troll-ul îl luă şi îl aruncă lângă perete, dar atunci căzu sticla şi se vărsă pe el, astfel că băiatul se înzdrăveni iar. Nu pierdu nici o clipă, apucă spada şi omorî troll-ul. Când ieşi dimineaţa din palat, prinţesele erau în picioare. Băiatul o luă de soţie pe cea mai mică dintre ele şi trăiră fericiţi mulţi ani.

Dar, în cele din urmă, băiatului i se făcu dor de părinţi şi vru să meargă acasă să-i vadă. Regina nu prea voia, dar, văzând că îi era dor şi că ţinea morţiş să plece, îi spuse:

– Trebuie să-mi făgăduieşti c-o să faci ce-o să te roage tatăl tău, dar că nu vei face nicicum ce-are să te roage mama ta.

Şi el îi făgădui. Regina îi dădu un inel care putea îndeplini două dorinţe celui care îl purta. Plecă apoi acasă băiatul şi, când ajunse, părinţii se tot minunau ce chipeş se făcuse şi ce straie frumoase purta.

După câteva zile, mama sa îi ceru să meargă la palat, să vadă şi regele ce bărbat se făcuse. Tatăl său îi zise:

– Nu, nu e bine să meargă la rege, că din clipa aceea n-o să ne mai putem bucura de el.

Dar nu folosi la nimic, maică-sa îl rugă şi îl rugă până ce se duse. Când ajunse la palat, era mai chipeş şi mai falnic decât însuşi regele, ceea ce nu îi plăcu acestuia defel. Regele îi spuse:

– Da, tu o poţi vedea pe regina mea, dar eu n-o pot vedea pe a ta. Nu cred că ai o regină la fel de frumoasă.

– Fie, să vină aici, s-o poţi vedea! spuse tânărul rege punându-şi inelul soţiei sale pe deget, şi pe dată apăru regina.

Dar era tare amărâtă şi îi spuse:

– De ce n-ai făcut aşa cum te-am rugat şi nu l-ai ascultat pe tatăl tău? Eu trebuie să mă-ntorc pe dată acasă, iar tu ţi-ai irosit cele două dorinţe.

Şi spunând aceasta, îi puse un inel în păr, pe care era scris numele ei şi îşi dori să fie iar acasă. Tare se întristă atunci tânărul rege. Umbla ziua întreagă tot gândindu-se cum să se întoarcă acasă la regină.

– Văd eu bine că n-am pe cine să întreb unde e Hvittenland, îşi zise el şi se hotărî să pornească în lume.

Merse el ce merse, până ce ajunse la un munte. Acolo îl întâlni pe stăpânul peste animalele

din pădure, care veneau la el de câte ori sufla într-un corn. Regele îl întrebă dacă ştie unde este Hvittenland.

– Oh, nu ştiu, răspunse acesta, dar stai să-mi întreb animalele.

Şi suflă o dată din corn; animalele veniră în grabă şi el le întrebă dacă ştiu unde se află Hvittenland. Dar nimeni nu ştiu să-i spună.

Atunci, omul îi dădu o pereche de schiuri.

– Când îţi pui schiurile astea, îi mai spuse el, ajungi la fratele meu care locuieşte la sute de mile depărtare de-aici. El e stăpân peste toate păsările văzduhului. Întreabă-l şi pe el! Când ajungi, să-ntorci doar schiurile, că de venit, vin ele singure înapoi.

Într-adevăr, când ajunse acolo, regele întoarse schiurile aşa cum îi spusese stăpânul animalelor şi ele porniră înapoi.

Întrebă iar unde este Hvittenland şi omul chemă toate păsările şi le întrebă dacă este vreuna care ştie unde se află Hvittenland. Dar nu ştia nici una. Mult în urma celorlalte, sosi şi un vultur bătrân. Fusese plecat prin lume zece ani la rând, dar nici măcar el nu ştia.

– Dar, spuse omul, trebuie să împrumuţi o pereche de schiuri de la mine. Dacă ţi le pui, ajungi pe dată la fratele meu care locuieşte la câteva mile depărtare de aici. El este stăpân peste toţi peştii mărilor şi poate ştie careva dintre supuşii lui unde este Hvittenland. Dar, când ajungi acolo, să nu uiţi să întorci schiurile!

Regele îi mulţumi şi îşi puse schiurile. Când ajunse la cel care era stăpân peste peştii mărilor, întoarse schiurile şi ele porniră singure înapoi, la fel ca şi celelalte. Şi el întrebă iar despre ţinutul Hvittenland. Omul chemă peştii; dar nici unul nu ştiu să-i spună. Într-un târziu, sosi o ştiucă bătrână, care de-abia răspunsese chemării. Când o întrebă, ea îi spuse:

– Da, ştiu foarte bine unde se află Hvittenland, cum să nu, doar sunt bucătăreasă acolo de zece ani. Mâine mă duc iar acolo, întrucât regina, al cărei rege e plecat de multă vreme la părinţii săi, se mărită cu un altul.

Şi spuse pe îndelete cum se putea ajunge la Hvittenland.

– Dacă-i pe-aşa, să-ţi dau un sfat! zise omul, adresându-se regelui. Aici, într-o mlaştină, stau

de sute de ani trei fraţi şi se tot ceartă pe o pălărie, o pelerină şi o pereche de cizme. Cel care are aceste trei lucruri se poate face nevăzut şi-şi poate dori orice. Tu să le spui că vrei să vezi lucrurile, ca să-i ajuţi să şi le împartă între ei, şi în felul acesta poţi pune mâna pe ele.

Regele îi mulţumi, plecă şi, după o vreme, ajunse la cei trei fraţi.

– Pentru ce vă tot certaţi? îi întrebă el. Daţi-mi voie să văd şi eu lucrurile, să vă spun cum cred că trebuie împărţite.

Fraţii se învoiră. Dar, după ce luă pălăria, pelerina şi cizmele, regele le spuse:

– O să vă spun părerea mea despre aceste lucruri fermecate când ne mai întâlnim.

Şi îşi dori să plece de acolo.

Pe când zbura prin văzduh, se întâlni cu vântul dinspre miazănoapte.

– Încotro mergi? îl întrebă vântul.

– Spre Hvittenland, îi răspunse regele şi îi povesti apoi ce i se întâmplase.

– Te ajut şi eu, zise vântul de miazănoapte. Du-te tu mai repede. Eu unul mă opresc în fiecare crăpătură, să suflu. Când ajungi la palat, să te

opreşti la scară, lângă uşă, iar eu o să vin vâjâind de parcă aş vrea să suflu la pământ întreg palatul. Când o să iasă prinţul care vrea să se căsătorească azi cu regina, ca să vadă ce se întâmplă, apucă-l de gât şi azvârle-l afară! După aia, am eu grijă de el.

Şi regele făcu întocmai precum îi spusese vântul dinspre miazănoapte. Se aşeză pe scară, iar când vântul veni vâjâind şi urlând şi ridică acoperişul palatului, care se cutremură din temelii, prinţul ieşi să vadă ce se întâmplă. Dar cum ieşi, regele îl apucă pe dată de gât şi îl azvârli afară, iar vântul dinspre miazănoapte îl luă şi zbură cu el mai departe.

Regele intră apoi în palat. La început, regina nu-l recunoscu, că slăbise mult, era palid şi tras la faţă, prin câte trecuse şi cât de amărât fusese. Dar, când îi arătă inelul, tare se mai bucură în inima ei regina şi acum se ţinu nunta cea adevărată, de care se auzi în lumea întreagă.

De ce mestecenii sunt albi?

ODATĂ, DEMULT TARE, mestecenii nu erau albi, ci negri, ca şi ceilalţi copaci. Pe atunci, departe, spre miazănoapte, trăia un tânăr care se numea Veiko. Ştia să se înţeleagă cu lupii, descifra ciripitul păsărilor, simţea cum creşte muşchiul. Iubea tot ce era viaţă în jurul său.

Dar cel mai mult îi plăcea o fată, cu numele Mara. Era nemaipomenit de frumoasă şi zveltă ca o căprioară. În părul ei parcă s-ar fi ascuns soarele, iar în ochii ei parcă ar fi răsărit zorile dimineţii. În toată regiunea nu era altă fată mai frumoasă decât ea.

Odată, într-o primăvară, când totul în natură revenea la viaţă, Veiko veni la Mara şi-i vorbi despre dragostea sa. Deodată Mara izbucni în râs şi-i spuse:

– Foarte frumos vorbeşti, Veiko! Dar mai întâi vreau să-mi dovedeşti dragostea ta. Acum este primăvară, poţi tu oare face astfel, încât mestecenii să fie mai albi ca zăpada? Numai aşa te cred, iar de nu, să nu îndrăzneşti să vii să mă mai vezi.

Veiko plecă îngândurat spre mare, se aşeză pe o stâncă de pe ţărm şi căzu pe gânduri, întristat, când deodată auzi că-l strigă cineva. Se întoarse şi văzu lângă el pe bătrânul cerb Lim.

– Îţi aduci aminte, Veiko, cum ai salvat viaţa fratelui meu? Acum sunt hotărât să te ajut şi eu. Ştiu ce-ţi cere frumoasa Mara. Ascultă bine ce-ţi voi spune: departe, dincolo de munţi, se află o ţară unde hălăduiesc viforniţele şi vânturile reci. Stăpânul lor, Omătul, are un fluier; când vei sufla din acest fluier, va sosi îndată viscolul. Am să ţi-l aduc eu. Aşteaptă-mă!

Veiko aşteptă o săptămână, două, iar la începutul celei de a treia săptămâni auzi tropăit uşor de copite. Ieşi repede afară din casă şi văzu în faţa uşii pe bătrânul cerb Lim. De oboseală nu se mai putea ţine pe picioare.

– Iată, Veiko, ia fluierul! Numai să nu uiţi ce-a spus Omătul când mi l-a dat: acela care va sufla o dată din fluier, în aceeaşi clipă va deveni bătrân. Gândeşte-te, Veiko, gândeşte-te bine!

Dar Veiko nu mai era. De cum primise fluierul, alergase la casa unde trăia Mara; odată ajuns acolo, suflă din fluier. Deodată se stârni vântul.

Soarele se ascunse după nori şi începu să viscolească. Mestecenii care creşteau în jurul casei se acoperiră de zăpadă. Veiko încetă să mai cânte din fluier; atunci se opri şi viscolul. Veiko se duse la râu să bea apă, iar în oglinda apei văzu că arăta ca un bătrân cu barbă albă, lungă şi cu zbârcituri pe faţă. Îşi aminti atunci de îngrijorarea prietenului său, cerbul Lim, şi înţelese că până la sfârşitul vieţii va fi bătrân.

Veiko se învârti multă vreme pe lângă casa Marei şi nu îndrăzni să se arate în faţa ei. În cele din urmă se hotărî şi intră în casă, măcar de departe să se uite la Mara. Se opri înaintea ei şi spuse:

– Uită-te pe fereastră, Mara, mestecenii din jurul casei tale sunt albi. Eu, Veiko al tău, am făcut aceasta. Mi-ai făgăduit că pentru asta ai să mă iei de bărbat.

Dar Mara nu-l recunoscu pe Veiko în acest bătrân. Ochii ei se aprinseră de mânie.

– Cum ai îndrăznit, măscărici bătrân, să vorbeşti aşa cu mine?! spuse ea mânioasă şi porunci să fie dat afară şi fugărit de câini.

Dar câinii nu s-au atins de Veiko, ci, liniştiţi, se gudurau pe lângă el, urmându-l în pădure.

Zăpada se topi repede sub razele calde ale soarelui. Mestecenii însă au rămas albi. Atât de puternică a fost dragostea lui Veiko!

După puţin timp, Mara se mărită cu un negustor bogat şi porunci să se taie toţi mestecenii albi din jurul casei ei. Nu putea să se uite la aceştia. Mulţi ani s-au chinuit slugile, dar n-au putut să îndeplinească porunca. În locul unui mesteacăn tăiat creşteau pe dată doi, în locul a zece – creşteau douăzeci.

De atunci mestecenii au coaja albă. Iar pe Veiko nimeni, niciodată, nu l-a mai văzut. Iarna, când în pădure se stârneşte viforniţa, se aude sunetul fluierului fermecat. Este Veiko; el nu poate să uite dragostea sa pentru Mara. Se mai spune că tânărul care va dărui miresei sale în ziua nunţii, o crenguţă de mesteacăn, va avea mult noroc în casă...

Păstorul cel cinstit

CÂNDVA, demult de tot, a fost un păstor cinstit, care nu minţise în viaţa lui nici măcar o dată. Atât de cinstit era, că i se dusese vestea peste mări şi ţări. El păzea turmele regelui. Şi regele îl îndrăgea mai mult ca pe oricine dintre curteni, tocmai de aceea că avea încredere în cinstea lui. Din această cauză, curtenii îl invidiau însă mult şi se frământau cum şi în ce fel să-l îndepărteze de la curte.

Păstorul venea în fiecare dimineaţă la palat şi dădea seamă regelui despre turmele pe care le îngrijea. Şi regele era tot mai mulţumit de spusele ciobanului şi în fiecare dimineaţă stătea de vorbă cu el şi-l ospăta ca pe orice curtean.

Într-o bună zi, unul dintre invidioşii de la curte plănui să-l facă pe păstor să-l mintă pe rege.

– Înălţimea ta, să nu mai ai atâta încredere în păstorul turmelor tale, căci o să te lămureşti ce uşor îi este şi lui să te mintă.

– Iubite curtean, eu am încredere în cinstea păstorului, dar îţi îngădui să-l încerci; să ai grijă însă că, de voi avea eu dreptate, vei fi alungat de la curte, iar de vei avea tu dreptate, îţi făgăduiesc să-l alung pe păstor.

Şi curteanul cel viclean şi invidios se retrase, îşi schimbă straiele şi apoi o ţinu drept spre dealul unde ştia că se află ciobanul cu turmele. Se prefăcu el că din întâmplare se află pe acolo şi, dându-se drept un mare negustor de vite, începu să-i ofere preţ mare, îndoit, întreit, ba chiar înzecit, pe câteva din vacile cele mai grase şi frumoase din turmă.

– Ce zici, facem târgul? îl îmbie negustorul, întinzându-i banii.

– Nu pot să-ţi vând nici o vacă, oricât mi-oi da dumneata, căci nu sunt ale mele, ci ale regelui, răspunse mândru păstorul.

Dar atâta îl încântă şi îi făgădui negustorul, încât îl vrăji până în cele din urmă. Şi dându-i o pungă grea cu galbeni, negustorul luă vacile cele frumoase pe care şi le alesese şi se făcu nevăzut.

Abia atunci se dezmetici şi bietul păstor şi, dându-şi seama că pentru prima oară făcuse o faptă necinstită, începu să se tânguie amarnic la gândul că a doua zi nu putea să mai apară cu faţa curată înaintea regelui, care avusese totdeauna încredere deplină în cinstea lui. Şi mintea lui ticlui acum tot felul de născociri: ba că vacile au alunecat în vale, ba că s-au lovit de vreo stâncă, ba că au luat-o razna că s-au speriat de nu ştiu ce fiară, ba că le-a înghiţit lupul tocmai pe ele, şi aşa mai departe...

A doua zi, curteanul cel viclean, care-l dusese pe cinstitul păstor în ispită, era primul în sala palatului ca să-i dovedească regelui necinstea păstorului. Când se înfăţişă păstorul înaintea regelui, el îl întrebă cu o prefăcută seninătate:

– Ei, care-i vestea? Ce se mai aude cu turmele, tot grase şi frumoase, vacile, oile? Ia spune, păstorule? Nici una nu-ţi lipseşte, tot ca întotdeauna, fără nici un necaz?

Şovăi păstorul, la care dintre minciuni să se oprească, în timp ce curteanul cel invidios se şi vedea înaintat în rang şi zâmbea cu răutate. Dar deodată ciobanul aruncă la picioarele regelui

punga cu galbeni şi se încumetă să-i spună întocmai cele petrecute:

– Măria-ta, pedepseşte-mă cum îţi va fi voia! Asta-i punga cu galbeni, plata necinstei mele. Satana cu chip de om m-a ispitit cu atâţia galbeni pe trei vaci ale măriei-tale, cât ar face o sută de vaci! Am greşit o dată, dar a doua greşeală, minţindu-te, n-o voi mai săvârşi. Hotărăşte-mi deci pedeapsa meritată!

Dar regele, care ştia bine cine a fost cel care i-a vrut răul, nu întârzie să-l alunge de la palat pe curteanul cel hain şi invidios şi, în loc să-l pedepsească pe păstor, îl luă pe lângă el socotindu-l omul cel mai de încredere, pentru cinstea lui fără seamăn, neclintită chiar şi în faţa primejdiei.

Yvon şi Fineta

ERA ODATĂ, în ţara bretonilor, un nobil pe care îl chema Baronul de Kerversi şi era cel mai

pizmuit părinte din tot ţinutul. Avea un castel măreţ şi când pleca dimineaţa călare, zărea, la şase ferestre, şase capete bălaie, şase feţe rumene de domniţe care se rugau pentru sănătatea lui. Când se întorcea seara, îi ieşeau înainte şase feciori cu plete negre şi al şaptelea, prâslea, i se încurca între picioare, de mic ce era. Treisprezece copii avea Baronul şi nu se găseau pe toată faţa pământului feciori mai voinici şi fecioare mai frumoase, un tată mai mândru şi o mamă mai fericită, decât oamenii din povestea aceasta. Cel mai voinic însă era cel mai mic. La vârsta de doisprezece ani, a răpus un lup care atacase nişte oameni şi fu poreclit „fără frică", adică Yvon.

Trecură câţiva ani. Yvon îi spuse tatălui său într-o zi (avea şasesprezece ani pe atunci) că voieşte să plece în lume să-şi încerce norocul. Baronul nu se învoi la început, găsindu-l prea necopt pentru aventuri. Tot rugându-se, Yvon reuşi să-şi convingă tatăl şi plecă, după ce îşi îmbrăţişă părinţii, fraţii şi surorile.

Trei ani întregi a umblat Yvon prin lume fără să i se întâmple ceva deosebit. Îşi adunase doisprezece băieţi tineri, curajoşi şi dornici ca

şi el de a călători şi a vedea lumea. Se porecliseră „Cavalerii neînfricaţi".

Şi-au construit ei o corabie şi au umblat pe mare, hrănindu-se cu peşti, cu vânat şi umblau în neştire, lăsându-se duşi de vânt şi de ape. Într-o zi însă, se stârni din senin o furtună cumplită. Corabia se frânse şi Yvon rămase singur şi înotă cu disperare, ca să ajungă la ţărm. Zărise un petec de pământ şi, după ore istovitoare, ajunse la capăt, dar căzu acolo în nesimţire, din cauza sforţărilor făcute. A dormit dus, ore, zile, nu se ştie cât şi, când s-a trezit, a văzut înaintea sa un palat falnic. Poarta era zăvorâtă cu şapte lacăte şi Yvon bătu cu o ghioagă, făcută din piatră, până i se deschise.

După poartă se ivi un uriaş de vreo patruzeci de picioare înălţime, care-l întrebă mugind ce caută acolo. Yvon îi spuse păţania şi uriaşul îi răspunse că-l va face grăjdarul său. Îl duse la grajduri şi, dându-i o furcă, îi spuse că nu va avea altceva de făcut decât să le cureţe ca-n palmă, deoarece vedea şi el că erau pline de gunoi. Îi mai spuse că nu are voie să intre în castel şi, de-l va prinde, îi va tăia capul.

„Ce bun stăpân!" îşi spuse băiatul, crezând că are puţină muncă de făcut.

Uriaşul plecă de acasă şi nu veni îndărăt până-n seară. Yvon nu se apucă de treabă, ci, uitând ameninţarea uriaşului, intră într-una din camerele oprite. Câte frumuseţi adunate! Nicicând nu mai văzuse băiatul atâtea, deşi acasă aveau şi ei un palat şi bogăţii multe! Într-un vas mare fierbea, fără foc, o fiertură foarte ciudată. Yvon o încercă cu o şuviţă din părul său şi şuviţa se făcu de aramă. În încăperea următoare fierbea un alt vas, tot fără foc, şi încercând conţinutul cu o altă şuviţă, văzu cu mirare că părul s-a făcut de argint. În a treia încăpere fierbea un vas şi mai mare şi Yvon îşi muie iar o şuviţă în fiertură şi părul se făcu de aur curat, care strălucea ca o flacără.

În încăperea a patra a dat de ceva, mai bine-zis de cineva, mai strălucitor decât aurul, decât soarele, luna şi stelele, de o zână nemaivăzut de frumoasă, cum nu întâlnise până atunci.

– Ce cauţi în casa aceasta blestemată, copil nenorocit? strigă zâna.

Yvon povesti ce i s-a întâmplat şi ce i-a cerut uriaşul să facă.

– Tu crezi că este bun stăpânul şi că poţi uşor curăţa grajdurile? Te voi învăţa eu cum s-o faci, căci altfel vei fi ucis de monstrul care mă ţine înlănţuită, de ani, şi care ucide toate vieţuitoarele.

Ea îl învăţă să întoarcă furca şi să cureţe cu coada furcii, căci altfel se întorcea tot gunoiul îndărăt şi el nu putea curăţa grajdurile. Mai stătură de vorbă, îşi spuseră păsurile şi începură să-şi fie dragi bieţii copii, singuri şi amărâţi cum erau, în singurătatea aceea. Fineta, căci astfel se numea zânişoara, îl îmbie pe Yvon să plece, temându-se de venirea uriaşului. Yvon curăţă grajdurile şi, când veni înfricoşatul stăpân, acesta spuse:

– Se vede treaba că nu ţi-e frică, băiatule! Tu ai văzut-o pe Fineta mea şi ea te-a învăţat ce ai de făcut! Bagă de seamă, de te prind, te omor!

– Cine este „Finetamea", ce fel de animal? Eu nu am văzut nimic, stăpâne, spuse băiatul prefăcându-se nevinovat.

– Îţi voi arăta eu cine sunt! Mâine să-mi aduci calul năzdrăvan de pe munte, de nu, să ştii că te omor! spuse uriaşul şi plecă.

Dis-de-dimineaţă, văzându-se singur, porni Yvon să caute iar sfat la Fineta.

– Tu nu vei putea prinde calul, băiatule, deoarece varsă foc pe nări şi nu te poţi apropia. Îţi voi spune însă ce este de făcut. La furtunul acesta şi stropeşte calul din toate puterile tale. El se va domoli, iar tu te vei urca pe spinarea lui. Mă vei lua şi pe mine şi vom zbura peste ţări şi peste mări, până vom ajunge în ţara părinţilor mei, de unde m-a furat. Vom da însă pinteni aprigi calului care, vărsând mereu foc pe nări, va împiedica astfel ca monstrul să se apropie de noi.

Şi aşa făcură. Calul năzdrăvan îi duse ca vântul prin meleaguri nenumărate şi, după multă vreme, au ajuns în cele din urmă în ţara părinţilor fetei, frumoasă ca nimeni alta.

Părinţii Finetei, care împărăţeau peste ţara aceea, s-au bucurat nespus, şi au plâns la revederea copilei pierdute şi l-au îmbrăţişat pe Yvon, ca pe feciorul lor.

Au pus la cale nunta, şi alaiul domnesc a fost atât de măreţ, încât oamenii s-au minunat din cale-afară. Două perechi de împăraţi, mireasa ca soarele şi mirele ca luna, şase domniţe şi şase Feţi-Frumoşi, zece copii de casă ce duceau rochia miresei, jupânese şi logofeţi, muiaţi în aur, caii

albi şi negri, înşeuaţi în piele împodobită cu pietre scumpe şi argint, toate sclipeau şi înveseleau ochii şi inimile oamenilor.

Yvon şi Fineta şi-au plecat capetele bucălate şi rumene în faţa altarului şi au jurat să se iubească în veci, să domnească, atunci când le-o veni rândul, cu dreptate şi bunătate şi să înalţe slavă Domnului, care i-a mântuit de rele.

...Baronul de Kerversi şi-a jucat nepoţii pe genunchi mulţi ani şi, când l-a prins somnul de veci, a zâmbit a mulţumire, pentru tot ce îi fusese orânduit.

Aucassin şi Nicolette

Aucassin, fiul prinţului de Beaucaire, iubea o fată, pe care o chema Nicolette. Ea avea părul blond şi ondulat, ochii albaştri râzători, o faţă prelungă, un năsuc cu vârful ridicat, buze mai roşii decât cireşele şi obrajii mai rumeni ca trandafirii,

dinţii mai albi ca zăpada. Era subţire ca trestia, avea mâinile gingaşe şi picioarele subţiri şi era toată aşa de albă, încât totul din jurul ei căpăta strălucire. Nicolette era însă o prizonieră adusă din ţări străine. Fusese cumpărată de mică din Sarassena, de către un conte, care o crescuse ca pe fiica sa.

Prinţul de Beaucaire nu voi să audă de proiectele de căsătorie ale fiului său. Aucassin era însă atât de îndrăgostit, încât spunea că renunţă bucuros la paradisul de apoi, pentru fericirea de a o avea pe Nicolette.

– În paradis, spunea el, vin numai bătrâni şi infirmi, care au suferit în viaţă de foame şi sete, de frig şi umiliri. Eu nu am deci dreptul de a visa paradisul. Mă voi duce în iad, acolo mă voi întâlni cu mândrii cavaleri, cu războinicii, cu oamenii tari! Acestora aparţin eu! În iad mă voi duce, dar Nicolette a mea, iubită şi dulce, mă va urma!...

Între timp fu împresurat ţinutul contelui, care o crescuse pe Nicolette, şi acesta ceru ajutorul lui Aucassin, făgăduindu-i că-i va permite s-o vadă şi s-o îmbrăţişeze, în turnul unde o ţinea ascunsă de duşmani.

Băiatul, ispitit, porni să lupte şi să nu gândiţi că el voia vreo răsplată în bani, sau pradă de război. O, nu! El o voia pe Nicolette, zâna visurilor sale! Tulburat la gândul făpturii iubite, luptă ca un leu, dar fu prins în cele din urmă de duşmani şi dus într-un lagăr, unde hotărârâ moartea sa. În timpul nopţii, el doborî pe cel care-l păzea şi reuşi să fugă de acolo, ajungând la turnul în care ştia că se află iubita sa.

Nicolette, văzându-se singură şi temându-se de duşmani, făcu un fel de scară dintr-un cearşaf şi se lăsă jos, unde ajunse cu bine. De aci fugi înspre pădure, unde se ascunse, gândind şi ea la iubitul care-i făgăduise căsătoria. Îşi făcu culcuş din flori, acoperiş din frunze şi pereţi din crăci. Dormi bine şi, când se trezi, spuse o rugăciune:

– Ajută-mă, Doamne, să-mi vie iubitul... el este ursitul... şi casa-mi din flori, ca din sărbători, să-i fie un leagăn de vis şi iubire, să-i fie o oază de fericire, atâta de mare, atât de frumoasă, încât el să uite de lumea de-acasă. De-a fost minciună, de-a fost amăgire dragostea lui, să piară iubire, să piară şi oameni, nimic să rămâie, facă-se cenuşă, mormânt şi tămâie...

Şi veni Aucassin în pădure şi îşi găsi iubita şi se hotărâră să fugă împreună în altă ţară. El o luă pe fată pe calul său şi ajunse la ţărmul mării, unde se rugă de nişte marinari să-i ia cu dânşii.

Au plecat pe mare şi furtuna i-a dus spre ţărmuri necunoscute. Tot umblând, au ajuns într-o ţară, care se numea ţara regelui din Tontinia, ţara proştilor. Aucassin întrebă dacă regele este un războinic şi i se răspunse că duce un război mare. El ceru să fie prezentat regelui. I se spuse că regele este la pat, deoarece a născut un copil şi regina este dusă pe câmpul de luptă.

Aucassin se miră foarte mult de cele auzite şi, prezentându-se înaintea regelui din Tontinia, îi spuse cu reproş:

– Ce prostii am auzit? Eşti lăuză în sfârşit? Ai nevastă în război şi tu faci copii de soi?

Regele îi răspunse că aşa i-a fost orânduit de soartă şi că, după ce se însănătoşeşte, va pleca să se lupte şi el. Aucassin, revoltat şi mâniat, îl ridică atunci cu forţa pe rege din pat şi începu pe dată să-l bată cu nădejde.

– Cum îndrăzneşti, îi spuse regele, să mă baţi în propria mea casă, în ţara şi regatul meu?

– Te voi bate, îi răspunse Aucassin, până când îmi vei jura că, în ţara ta, nu va mai naşte nici un bărbat!

– Îţi făgăduiesc! spuse regele, care, de teamă, se îmbrăcă şi plecă îndată cu Aucassin spre câmpul de bătaie.

Pe Nicolette o lăsară la palat, în apartamentul reginei.

Ajunşi acolo, văzu Aucassin o luptă care-l făcu să se prăpădească de râs. Se luptau, de o parte şi de alta, oameni, bărbaţi şi femei, mai ales femei, cu mere putrede, cu ouă, cu brânză, pe care şi le aruncau pe unde nimereau. Şi ţipau şi urlau, ca şi cum se înjunghiau.

Aucassin sări în mijlocul lor şi începu să lovească în dreapta şi în stânga cu sabia, şi fu gata să omoare pe cei mai mulţi dintre ei. Regele proştilor îl rugă să înceteze, deoarece ei nu obişnuiau să omoare pe nimeni. S-au întors la palat, dar oamenii din ţara proştilor sfătuiră pe regele lor să-l izgonească pe Aucassin şi s-o oprească pe Nicolette, pentru fiul său. Nicolette auzi şi spuse că se omoară, dacă o despart de soţul ei iubit. Regele îi lăsă în pace.

Aucassin şi Nicolette trăiau fericiţi împreună, dar într-una din zile veniră corăbii cu piraţi, care furară bărbaţi şi femei, spre a-i face sclavi şi prădară toate bunurile lor. Aucassin şi Nicolette fură prinşi şi ei şi fură despărţiţi. Aucassin reuşi să fugă şi, după multe şi multe peripeţii, se întoarse în ţara sa, unde nu îşi mai găsi părinţii, care muriseră între timp. El se instală în castel şi domni cu înţelepciune, în ţinutul său, dar dorul după Nicolette îl făcea să sufere cumplit şi să nu zâmbească niciodată.

Acum să vedem ce s-a întâmplat cu Nicolette. Vasul care o făcuse prizonieră a naufragiat, şi un vas cartaginez salvă mulţi oameni între care se găsea şi dânsa. Ea a fost adusă în Sarassena, unde domnea tatăl ei. Câtă bucurie a avut tatăl revăzându-şi fiica după ani chinuitori de despărţire! După câtăva vreme, tatăl voi să-şi căsătorească fata cu un prinţ din Sarassena, dar Nicolette îi aminti că este măritată cu un francez şi că niciodată nu-l va da uitării. Tatăl ei spuse că nu va consimţi niciodată ca fiica lui, care urma să domnească după dânsul, să plece în ţară străină, cu un om străin de neamul lor.

Nicolette fugi pe un vas, care o duse de-a lungul şi de-a latul pământului până ajunse în Franţa. Plecă spre Provenţa şi căută castelul Beaucaire, unde locuia Aucassin. Ajunsă acolo, începu să cânte, dulce, cântecul de altădată, care era şi rugă, şi murmur de iubire:

– Ajută-mi, Doamne, să-mi vie iubitul... el este ursitul... şi casa-mi din flori, ca din sărbători, să-i fie un leagăn de vis şi iubire, să-i fie o oază de fericire, atâta de mare, atât de frumoasă, încât el să uite de lumea de-acasă. De-a fost minciună, de-a fost amăgire dragostea lui, să piară iubire, să piară şi oameni, nimic să rămâie, facă-se cenuşă, mormânt şi tămâie...

Aucassin auzi glasul iubitei şi alergă într-un suflet s-o întâmpine şi o duse în palatul său, unde o făcu stăpână peste toţi şi peste toate.

Aşa se încheie povestirea în care biruie iubirea.

Vulpea şi cei doi ursuleţi

ÎN ADÂNCUL UNEI PĂDURI întunecate, departe, departe, dincolo de munţi şi văi, trăia o ursoaică împreună cu cei doi ursuleţi ai ei. Nicicând, picior de altă vietate nu îndrăznise să pătrundă în pădurea aceea. Când ursuleţii crescură mari, hotărâră să-şi părăsească bârlogul şi să cutreiere lumea. Îşi luară rămas-bun de la mama lor, ursoaica, şi pe-aci ţi-e drumul!

Şi merseră, şi merseră ei o zi, două, până ce în ziua a treia se pomeniră într-o frumoasă câmpie, unde poposiră să mănânce, până la ultima firimitură, merindele puse cu grijă de mama lor, ca să le aibă la drum.

– Mie mi-e foame... parcă aş mai vrea ceva, începu să mormăie ursuleţul cel mai mic.

– Ei, crezi că mie nu? îi răspunse cel mare.

Merseră mai departe şi întâmplarea făcu să găsească în cale o bucată de brânză. Se hotărâră s-o împartă pe din două: nu ştiau însă cum. Tocmai când se frământau în ce chip s-o rupă în două părţi egale, iată că apăru acolo o vulpe.

– Ce tot vă sfădiţi atâta? îi întrebă vulpea.

– Am găsit bucata asta de brânză şi nu ne pricepem cum s-o împărţim în două părţi egale, îi răspunseră ursuleţii.

– Dar nu-i deloc greu! le zise vicleana vulpe, rupând-o în două.

– Vezi că ai greşit! săriră ursuleţii nemulţumiţi. O bucată e mai mare decât cealaltă!

Uitându-se cu atenţie, vulpea recunoscu:

– Drept este, bucata asta e mai mare decât cealaltă, dar o fac eu îndată la el.

Şi, spunând acestea, muşcă din bucata mai mare de brânză.

– Ai muşcat prea mult; acum a rămas cealaltă mai mare! ţipară ursuleţii.

Atât aşteptă vicleana vulpe, ca să muşte cu poftă şi din cealaltă bucată. Şi din nou rămase una mai mare, şi împărţeala vulpii nu se sfârşi decât o dată cu ultima firimitură de brânză.

– Frumos fei de a ne ajuta să împărţim brânza în două părţi egale! mormăiră ursuleţii, când se văzură traşi pe sfoară.

– Şi, totuşi, pentru voi doi părţile au rămas egale, deoarece nici unul dintre voi n-a avut o fărâmă mai mult şi nici o fărâmă mai puţin decât celălalt. Nu-i aşa? îi necăji vulpea.

Nemaiavând ce zice, cei doi ursuleţi hotărâră că este mai bine să se întoarcă la mama lor, ursoaica, pierindu-le pentru totdeauna cheful de a mai cutreiera lumea.

Vulpea şi corbul

CÂNDVA, DEMULT DE TOT, o vulpe îşi avea vizuina lângă scorbura unui copac, în vârful căruia îşi făcuse cuibul un corb puternic şi isteţ.

Câtăva vreme, fiecare şi-a văzut în linişte de propria sa viaţă, fără să-i pese de vecinul său. Niciodată nu-i trecuse prin minte corbului să afle cum o ducea vecina lui vulpea, cu ce anume se hrănea ea, după cum şi cumătra vulpe, găsind destule de-ale gurii în pădurea în care trăia, nu mai avea de ce să se gândească la corbul din vârful copacului. Când vulpea îşi îngrămădea proviziile în scorbură, aproape că şi uita de vecinul ei, corbul.

Şi-au dus-o astfel multă vreme, până când, într-o bună zi, adică rea pentru vulpe, se întoarse acasă frântă de oboseală şi lihnită de foame. Nu

înhăţase nici o pradă. Ajunsă în vizuina ei, toată noaptea se frământă în fel şi chip cum să-şi facă rost de hrană. Şi iată că o străfulgerare a minţii ei agere îi veni în ajutor. Corbul, vecinul ei! Ce-i drept, în lumea animalelor i se dusese vestea de isteţ, dar oare ea, vulpea, nu avea renume de mare şireată? O atrăgea întrecerea cu corbul, aşa că trecu dis-de-dimineaţă la faptă.

– Cumetre corb, începu ea să intre în vorbă, trăim de atâta timp în dulce vecinătate, şi totuşi, până acum, nu ne-am împrietenit. Măcar de acum încolo am putea-o face.

– Cumătră, tare ademenitoare eşti cu glasu-ţi mieros, dar după atâtea păţanii prin câte au trecut cei din neamul meu, care s-au ciocnit mereu cu cei din neamul tău, mă cam îndoiesc de sinceritatea ta. Prea suntem deosebiţi ca să putem lega o prietenie. Tu vânezi, iar eu sunt cel vânat. Prin urmare...

– Nu înseamnă că dacă suntem două fiinţe diferite nu putem fi totuşi prieteni. Cine ar fi crezut vreodată că un purice ar fi prietenul unui şoricel? Îi cunosc pe amândoi şi ştiu ce bine o duc împreună în casa unui bogătaş, ajutându-se unul

pe altul. Când bogătaşul are un caş în mână, puricele îl înţeapă; şi când bogătaşul lasă caşul ca să caute puricele, şoricelul îi ia caşul, şi aşa mai departe. Deşi sunt atât de diferiţi, iată că trăiesc într-o bună prietenie şi înţelegere.

– Nu mă îndoiesc că putinţa de a se ajuta o au toate vieţuitoarele. Totul este să vrei să faci bine şi să gândeşti curat. Dar firea ta, cumătră vulpe, o cam ştie toată lumea. Nu prea s-a dovedit sinceră şi nici prea darnică, din câte ştiu. Tare mi-e teamă că nu prea ţi-a mers bine în ultimele zile şi acum te gândeşti la vreun şiretlic...

– Mă crezi deci o vicleană şi atât! Dar tu greşeşti, deoarece, şi un uliu de-ai fi fost, tot aş fi ţinut să ne împrietenim, mai încercă vulpea.

– Şi-ai fi făcut rău, deoarece ştii prea bine că cine face ceva la întâmplare riscă să păţească la fel ca pasărea cea îngâmfată.

– Ce pasăre? întrebă vulpea uluită.

– Odată, o pasăre tare îngâmfată, zburând deasupra unei turme, văzu un uliu cum îşi înfige ghearele într-un miel şi cum zboară cu el în văzduh. Crezând că şi ea era în stare de aşa ceva, îşi încercă puterea. Dar gheruţele ei rămaseră

încâlcite în spinarea mielului pe care-l ochise drept pradă şi păstorului nu i-a fost greu s-o prindă şi s-o mănânce friptă. Ca să nu-ţi mai amintesc de câţi strămoşi de-ai mei s-au lăsat păcăliţi de strămoşii tăi. Aşa că tu să-ţi cauţi alţi prieteni, fiindcă eu ştiu prea multe despre cei din neamul tău şi ştiu să mă feresc.

Luându-şi coada la spinare şi supărată pe corbul cel isteţ, vulpea nu-şi putu stăpâni un scrâşnet de necaz, dându-se de gol.

– Cumătră vulpe, numai pentru că ţi-am refuzat prietenia mea scrâşneşti atât de duşmănos? răbufni corbul.

– Scrâşnesc, da, de necaz c-am dat de un corb mai deştept decât o vulpe!

Şi vulpea se pierdu în desişul pădurii, roasă mai mult de ciudă, decât de foame.

Orbul şi şchiopul

A FOST ODATĂ un om care avea o livadă cu mere. Se credea omul cel mai iscusit din lume.

„Ce paznici mai potriviţi aş putea eu găsi, să-mi păzească merele, decât un orb, care să nu le vadă cât de roşii şi de coapte sunt, şi un şchiop, care să nu se poată căţăra la ele, chiar dacă le vede pârguite şi ispititoare?“ îşi spunea iscusitul stăpân al livezii.

Şi aşa şi făcu. Tocmi un orb şi un şchiop ca paznici ai livezii. După câtva timp, când merele arătau mai coapte şi mai ademenitoare ca oricând, iată că şchiopul se opri în faţa unuia din pomi, cu mare admiraţie:

– Nicicând n-am mai văzut aşa mere frumoase! Ce-ar fi să luăm şi noi câteva? îl ispiti el pe orb.

– De ce-mi vorbeşti de ele? îl întrebă orbul. Eu nu le văd şi atunci nici nu mi-e poftă de ele.

– Am o idee nemaipomenită! Ascultă-mă! Tu mă iei în cârcă şi mergi cu mine după cum te îndemn eu. Şi las' că eu întind mâna şi culeg pentru amândoi câte un sac. Vrei să faci precum îţi spun?

– Mai e vorbă? răspunse orbul.

Şi, în aceeaşi clipă, şchiopul se urcă în spinarea orbului şi ajunse sub măr. Ceea ce au făcut ei în ziua aceea repetară mai multe zile, în şir, până când stăpânul livezii începu să observe lipsa fructelor. Nebănuind însă ce se întâmpla cu ele, stăpânul se aşează la pândă. Încremeni văzând că tocmai paznicii lui erau hoţii şi nu putu să nu se minuneze: „Iscusinţa a fost învinsă de viclenie! Iar eu, care mă credeam cel mai dibaci om de pe faţa pământului, iată-mă dus de nas şi prădat chiar de paznicii aleşi de mine: de un şchiop care a mers pe picioarele unui orb, şi de un orb care a văzut cu ochii unui şchiop".

Răcuşorul

ODATĂ, un răcuşor se juca într-un pârâu şi se sălta de-a-ndaratelea, cu mare plăcere. Îl zări bătrânul rac, tatăl său, care fu cuprins de ciudă şi-şi mustră feciorul astfel:

– Fecioraşul tatii, nu umbla de-a-ndaratelea, că nu-i bine. Mergi şi tu cu faţa-nainte, ca toate fiinţele de pe pământ.

– Cred, dragă tată, că fiul este dator să-şi asculte părintele şi să-i urmeze poveţele. Şi-apoi, de vreme ce n-am văzut până acum rac care să meargă cu faţa înainte, ci numai cu spatele, am socotit că e bine să urmez năravul neamului meu. Dar totuşi, dacă tu, tată, îmi arăţi cum să umblu, mă prind să fac întocmai, zise răcuşorul.

Racul-tată, auzind acestea, începu a face mişcări cu faţa înainte, dar obosi iute şi băgă de

seamă că nu mai poate. Atunci răcuşorul, care-şi iubea mult tatăl, îl avertiză:

– Tată, ai grijă, te prind pescarii dacă mergi prea încet!

– Ei, dacă aşa stau lucrurile, atunci ia să merg eu cum ştiu!

– Cum, tată, arată-mi şi mie!

– Uite aşa!

Şi racul-tată prinse a merge de-a-ndaratelea repede. Când văzu răcuşorul astă minune, zise:

– Tată, dacă mersul acesta e mai uşor, mi-l aleg şi eu. Iar din partea mea, să meargă cu faţa înainte cine vrea, că eu unul n-am de gând să fac astfel niciodată!

De atunci a rămas zicala bine cunoscută în popor: „Dă înapoi ca racul".

CUPRINS

Poveşti populare româneşti
Fata cea frumoasă / 5
Săracul cel norocos / 15
Norocul şi nenorocul / 21
Fata împăratului Galben şi ghicitoarea / 31
Înşir-te mărgărite cu dalbe flori aurite / 40
Fântâna Sticlişoarei / 50
Vulpea şi stupul de miere / 61
Ciobanul şi darul şarpelui / 67

Poveşti norvegiene
Cei şapte mânji / 74
Mireasa cu tufă în frunte / 86
Ariciul şi porumbeii / 97
Cele trei prinţese din Hvittenland / 101
De ce mestecenii sunt albi / 111

Poveşti franceze
Păstorul cel cinstit / 115
Yvon şi Fineta / 118
Aucassin şi Nicolette / 124

Poveste irlandeză
Vulpea şi cei doi ursuleţi / 131

Poveste scoţiană
Vulpea şi corbul / 134

Poveste germană
Orbul şi şchiopul / 138

Poveste maghiară
Răcuşorul / 140

PĂRINŢI ŞI BUNICI,

Pe lângă integrala basmelor lui Creangă, Andersen, Perrault, Grimm, Hauff etc., Studioul audio al Editurii Ion Creangă vă pune acum la dispoziţie îndrăgita colecţie ***Poveşti nemuritoare*** pe casete audio.

Pentru a nu pierde nici un număr, comandaţi direct de la editură cărţile şi casetele audio cu ***Poveşti nemuritoare***.

Contravaloarea timbrului literar,
reprezentând 2% din preţul de vânzare cu amănuntul,
se va vira la Uniunea Scriitorilor din România,
cont virament nr. 45106262,
banca: B.C.R.–S.M.B.

Redactor: **Maria Morogan**
Tehnoredactor: **Aura Iordache**
Culegere şi paginare computerizată:
Evelina Avramescu
Tipografia: **Alutus S.A.** tel./fax: 066-172407

ISBN 973-25-0605-9